

ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS
DE ATTILA JÓZSEF NOMINATAE
ACTA BIBLIOTHECARIA
TOMUS VIII.
FASCICULUS 2.

SZÁNTAI KIS ÁGNES

Népünk és Nyelvünk. 1929—1939.

Repertórium

• SZEGED

1985

ELŐSZÓ

A még csak néhány éve Szegeden működő Egyetem -- az akkori Ferenc József Tudományegyetem -- tanárai az Alföld rendszeres tudományos feltárását is feladatuknak tekintvén, 1928-ban megalakították a Szegedi Alföldkutató Bizottságot. Több szakosztálya közül kettő, a Nép- és Társadalomrajzi és a Nyelvészeti és Irodalmi szakosztály -- vezetőik Bibó István, ill. Horger Antal -- alakuló ülésükön egy olyan tudományos, de egyben "közérdekű" folyóirat megjelentetéséről is döntöttek, amelynek feladata az e két szakosztály keretében reprezentált tudományterületeken folyó alföldi kutatások eredményeinek közreadása.

A folyóirat, a kifejező című NÉPÜNK ÉS NYELVÜNK 1929--1939 között 11 évfolyamot élt meg. Irányát, programját első szerkesztője Bibó István, az Egyetemi Könyvtár tudós igazgatója az első számban Föladataink címmel fogalmazta meg. Amikor a kutatások fő céljával az alföldi magyarság "mint állandó egymásrautaltságban élő, egyetlen nemzet" lelki megnyilvánulásainak vizsgálatát jelöli ki, a megfogalmazás egyes részleteiből egyszerre világlik ki a Trianon utáni területvesztésen és következményein kesergő, ebbe helyenyugodni nem tudó ideológia, valamint az értékeket elsősorban a paraszti tömegekben, minden osztály- és réteggülönbséget figyelmen kívül hagyva az "alföldi magyarságban" elismerő népies gondolkodásmód hatása. A konkrét irányok, kutatási területek felsorolásában azonban a tudomány felelősségét valló értelmiségi racionalizmusa a ma olvasójával feledteti az ideológiai megfogalmazás nemkívánatos sallangjait. Hiszen tény, hogy az Alföld táj- és etnikum szempontjából specifikus egységet képez, s az itt élő nép, magyarok és -- Bibó külön kiemelésében is! -- nemzetiségiek életmódjának, nyelvének, szokásainak, "családi és társadalmi érzelmei"-nek, "foglalkozási és más társadalmi osztályokba való tagozódásá"-nak stb. megismerése vitán felül álló, fontos feladat. E célokat s feladatokat ismerik el s törekszenek megvalósításukra a folyóirat szerzői, közöttük Bálint Sándor, Csefkó Gyula, Dömötör Sándor, Erdei Ferenc, Erdődi József, Fél Edit, Gunda Béla, Györffy István, Mészöly Gedeon, Moór Elemér, Nyíri Antal, Ortutay Gyula, Tóth István, Viszki Károly és mások, akik bizonyára egyetértettek a bibói gondolattal: "ha

azt akarjuk, hogy alföldi népünkéről s ezen át az egész magyarságról minden egyéb /politikai, esztetizáló vagy egyoldalúan tudományos/ tendencia nélkül végre valahára alaposan és kimerítőbben tudjunk is valamit, akkor az Alföldnek ... népét a lehető legpontosabban, minden lelki és kifejezésbeli mozzanatra ügyelve kell megfigyelni."

Végigtekintve a folyóirat tanulmányain, értekezésein, adatközlésein, esetenként még az apró, néhány soros közleményein is, számos olyan kincs tárul elénk, amely azóta is néprajztudományunk és nyelvtudományunk maradandó értéke. Természetesen olyan írások is találhatók, amelyeket az idő, a tudomány azóta már túlhaladt, de ezek is jelzői a kornak, szemléletmódjának s a korabeli tudományosság szintjének.

Az első szerkesztő Bibó István segítő társai Cs. Sebestyén Károly egyetemi magántanár, múzeumi igazgatóhelyettes és Horger Antal egyetemi tanár voltak. Bibó 1935-ben bekövetkezett halálával a szerkesztést Moór Elemér főiskolai tanár és Cs. Sebestyén Károly vállalta, segítette őket Horger Antal. A polihisztor érdeklődésű és tehetségű /filozófus, irodalomtörténész, művelődéstörténész, társadalomtudós, könyvtártudós, etnológus/ Bibó halála után a folyóirat néprajzi jellege, eddigi sokszínűsége elhalványult, s egyre nagyobb számban jelentek meg a nyelvészeti értekezések. Az utolsó évben Horger Antal szerkesztői közreműködése megszűnik:

A folyóirat, amelynek társlapjai a Föld és Ember /1926--1930/, és az Egyetem kiadásában megjelenő Szegedi Füetek /1934--1936/ voltak, 1939-ben történt megszűnte után sem maradt közvetlen hatás nélkül. A Szegedről Kolozsvárra /vissza/helyezett Egyetem támogatásával 1941-ben hasonló céllal, részben azonos szerzői gárda közreműködésével indult meg a Nép és Nyelv. A szerkesztő Mészöly Gedeon így indította útjára: "... a Népünk és Nyelvünk megszűntével /amelynek eszméjét és program-szabó elnevezését tizenkét évvel ezelőtt én adtam/ imhol új néptudományi folyóiratnak megindítom a Nép és Nyelv-et..."

A Népünk és Nyelvünk részletes, tudományos igényű bemutatása, méltatása nem feladatunk, ez a hozzáértő ember tollára vár. De nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a későbbiekben a Szegedi Egyetem Barátainak Egyesülete támogatását is élvező folyóiraatra az egyetemi szerzők munkálkodása s bizonyos tekintetben az Egyetemi Könyvtár bábáskodása révén mind Egyetemünk, mind Könyvtára a létrehozó utódjának jogos büszkeségével tekinthet.

A szaktudományok művelői előtt jól ismert e tulajdonképpen kérészetű

tudományos folyóirat. Az alcímében szereplő "közérdekű" jelző azonban arra figyelmeztet, hogy írói nem csupán tudóstársaik tájékoztatására, hanem a szélesebb olvasóközönség okulására is szánták. Repertóriumunk elkészítésében is kettős cél vezetett, a napjainkban már csak kevés helyen fellelhető folyóiratot a tudós számára munkájának megkönnyítése céljából, az érdeklődő számára pedig a tájékozódás lehetőségét biztosítandó igyekeztünk feltárni.

Repertóriumunk a folyóirat teljes anyagát a számok megjelenése időrendjében, ezen belül pedig a cikkek, tanulmányok mechanikus rendjében adja. A tájékozódni kívánó így egy-egy évfolyam anyagát egységben láthatja, ami különösen akkor előnyös, ha az eredeti folyóirat nem áll rendelkezésre. A nem eléggé informatív közlemények, cikkek tartalmára utaló rövid annotációk az egyes tételek címleírásai alatt találhatóak. A személyre s tárgyra vonatkozó visszakeresési lehetőségeket a mutatók biztosítják. A névmutató a címleírásokban és az annotációkban szereplő neveket sorakoztatja betűrendben, de a jobb tájékozódás érdekében -- rendhagyó módon -- a repertóriumban nem, de az eredeti cikkekben viszont szereplő fontosabb neveket is közöljük. A nevek után a tételszámok az előfordulási helyet jelölik. Az aláhúzott tételszámok azt jelentik, hogy ott az illetőről van szó, az aláhúzatlanok a szerzőség tényét mutatják. A tárgymutató az értekezések, közlemények tartalmát röviden kifejező tárgyszavakat betűrendben tartalmazza, a tételszámok az adott témára vonatkozó irodalom címleírási helyére utalnak vissza. A szómutató a részben nyelvészeti folyóirat szótörténettel, -etimológiával kapcsolatos cikkeire utal. A mutatók sorát a földrajzi nevek mutatója zárja.

NÉPÜNK ÉS NYELVÜNK

A Szegedi Alföldkutató Bizottság Néprajzi, Társadalomrajzi és Nyelvészeti Szakosztályainak támogatásával megjelenő közérdekű folyóirat

1934: A Szegedi Alföldkutató Bizottság Nyelvészeti és Irodalomtörténeti Szakosztályainak támogatásával megjelenő közérdekű folyóirat

1935: A Szegedi Alföldkutató Bizottság Nyelvészeti és Irodalomtörténeti Szakosztályainak és a Szegedi Egyetem Barátainak Egyesülete támogatásával megjelenő közérdekű folyóirat

1936: A Szegedi Alföldkutató Bizottság közérdekű folyóirata

Kiadja a Szegedi Alföldkutató Bizottság, 1929--1935

1936: A Szegedi Egyetem Barátainak Egyesülete és a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület támogatásával

Szeged, 1(1929)--11(1939)

Szerk.: Bibó István 1929--1935

Moór Elemér és Cs. Sebestyén Károly 1936--1939

A kötetek:

1. évf. 1929. X, 320, 24 p.
2. " 1930. X, 308 p.
3. " 1931. XVIII, 292 p. 3 t.
4. " 1932. XII, 204 p.
5. " 1933. XV, 196 p.
6. " 1934. XII, 232 p.
7. " 1935. XII, 257 p.
8. " 1936. IV, 196 p.
9. " 1937. IV. 260 p.
10. " 1938. 140 p.
11. " 1939. 152, 64 p.

Nyomda: Szeged Városi Nyomda.

1. évfolyam 1929.

1. BIBÓ István: Földadataink. = 1--5. p.
Szerkesztői bevezető.
2. SZENDREY Zsigmond: Apróbb szokások, népszokás-töredékek. = 6--14. p.
Magyar népszokások, forrásokkal.
Folytatás: 310.
3. CSEFKÓ Gyula: A tulipán szó és motívum történetéhez. = 15--19. p.
Folytatás: 31.
4. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A magyar parasztház ablaka. = 20--23. p.
Az ablak szó etimológiájára vonatkozó fejtegetésekkel.
5. /SZENDREY Ákos/: A közigazgatás népi szervei. I--VI. /rész/. = 23--38. p.
A falusi közigazgatás szervezete, feladatkörök, történetük.
Folytatás: 24.
6. BÁTKY Zsigmond: Kecskemét. = 38--39. p.
Kecskemét helynév kialakulása.
Folytatás: 27., 47., 97., 145., 146.
7. BÁTKY Zsigmond: Ködszállás, Domahida, Tomaj. = 40--41. p.
A helynevek eredete.
8. CSEFKÓ Gyula: Markot ver. = 42--44. p.
A kifejezés elemzése, eredete.
Folytatás: 388., 407., 419.
9. HORGER Antal: Alföldi Magyar Tájszótár. = 44--46. p.
Felhívás anyaggyűjtésre.
10. KOVÁCS Mihály, H.: Aratási műszavak Apátfalváról, Bökénypusztáról, Királyhegyesről és Makóról. = 47--49. p.
Szójegyzék magyarázatokkal.
11. BÁLINT Sándor: Parasztnóták Szeged és környékéről. = 49--50. p.
Öt parasztnóta.
12. BODÓ Mihály: Népmesék. = 50--51. p.
Két tápéi népmese.
13. VISKI Károly: A hivatlanok. = 51--53. p.
A lakodalmi hivatlan vendégekről.
14. BANNER János: Halászat. Adalékok a haltaposáshoz. - Halfogás kézzel.
= 53--54. p.
15. Régi utazások Magyarországon. /1./ KOHL, Johann Georg: Reise in Ungarn.
/Részletek. 1. rész/. (Németből ford. Ü. Nagy Júlia). = 54--58. p.
Folytatás: 37., 70.

1. évfolyam 1929.

16. BIBÓ István: Népművelés. = 58--62. p.
Békés vármegye törvényhatósági iskolán kívüli népművelési bizottságának évkönyve. 1928. c. kiadvány ismertetése.
17. SZÖKE Mihály: Könyvismertetések. = 63--67. p.
Magyar Népművészet. Bp. 1928, Kir. Magy. Egyetemi Ny. XXIII, 240 p. -
BIRMINGHAM, George A.: A wayfarer in Hungary. London, Methuen. 210 p.
18. Kérdések - Feleletek. = 67. p.
Kérdések: 1. Hiba-e a hivatalos nyelvben a szenvedő alak?
2. Van-e az alföldi nép házában bizonyos ládafajta, amelynek székrény, szökrény, vagy szuszék, szuszik, szuszok a neve?
3. Ismeri-e az alföldi nép az ors tájszót?
Feleletek. 1. MÉSZÖLY Gedeon a szenvedő alakról.
19. A Szegedi Alföldkutató Bizottság Néprajzi, Társadalomrajzi és Nyelvészeti Szakosztályainak Közleményei. = 68. p.
A Bizottság megalakulásáról, tisztségviselőiről. A Népünk és Nyelvünk indulásáról, feladatairól.
20. MÓRA Ferenc: Az ismeretlen magyar parasztról. = 69--75. p.
A magyar paraszt életének, szokásainak, hagyományainak objektív felmérését célzó jegyzet.
21. GYÖRFFY István, szigeti: A matyó summás. = 75--81. p.
A summások életéből, szokásaiból.
22. SZABÓ Kálmán: XIV. sz.-beli alföldi magyar konyha tárgyi emlékei. = 82--85. p.
Kecskeméten talált régészeti leletek magyarázata.
23. BIBÓ István: Földrajzi, irodalmi és erkölcsi szempontok a magyar lélek mai megítélésében. = 85--91. p.
24. SZENDREY Ákos: A közigazgatás népi szervei. VII--XI. /rész/. = 92--104. p.
A falusi közigazgatás szervezete; feladatkörök, történetiségük.
Előzmény: 5. p.
25. HORGER Antal: Vajz. = 104--106. p.
A váz, ill. vajz szó kapcsán hangtani fejtegetések.
26. Bugac. 1. /közl./ GYÖRFFY István: "Bugac" Kecskeméten - Bessarábiában! = 106--107. p.
A Bugac szó eredetéről.
Előzmény: 6.
27. (Bugac). 2. /közl./ BÁTKY Zsigmond: Válasz Györffy István úrnak. = 107--108. p.
Cáfolja Györffy István Bugac szó eredet-magyarázatát.

1. évfolyam 1929.

28. CSEFKÓ Gyula: Cínterem. = 109--110. p.
A szó eredete, használata.
29. VISKI Károly: Csapóföld, csapómester. = 110--111. p.
A szavak eredete, története.
30. BOGNER József: Kellemetlen pénz. = 111--112. p.
A kellemetlen szó nyelvjárási jelentése, fejlődéstörténete.
31. VISKI Károly: A tulipán szó történetéhez. = 113. p.
Kiegészítés Csefkó Gyula dolgozatához.
Előzmény: 3.
32. BANNER János: Paraszt nóták Apátfalváról. = 113. p.
Három parasztnóta.
33. SZENDREY Zsigmond: Szolnok-megyei mondák. = 113--114. p.
34. KÖMÖVES Géza: A csantavéri nyelvjárás. = 114--117. p.
Csantavér község nevének eredete, a község története, nyelve. Fonetikai sajátosságok. Magánhangzók megnyúlása, rövidülése, fejlődése, kiesése.
Folytatás: 51., 69., 86., 104., 122.
35. BANNER János: Szegedi vízi élet. = 117--118. p.
Vízi malmokról, szegedi halászatról.
36. ECSEDI István: A kilences szám a debreceni ember babonájában. = 118--119. p.
Kilenc népi babona bemutatása.
37. Régi utazások Magyarországon. /2./ KOHL, Johann Georg: Reise in Ungarn. /Részletek. 2. rész/. Németből ford. Ü. Nagy Júlia. = 119--122. p.
Előzmény 15. Folytatás: 70.
38. BIBÓ István: Szentes. I--II. /rész/. = 122--131. p.
Nagy Imre szerkesztésében 1928-ban megjelent Szentes monográfia kritikája. E mű adatainak felhasználásával Szentes történetét adja 1848-ig.
39. BÁLINT Sándor: Ungarische Volkslieder. = 131--132. p.
Könyvismertetés.
40. VARGA Sándor: Max Wundt: Deutsche Weltauschauung. = 132--135. p.
Könyvismertetés.
41. Kérdések. - Feleletek. = 135--136. p.
Kérdések. 4. Ismerik-e az Alföldön a bördő, bordó, borgó, burdó, bördő vagy borda tájszót?
5. Ismeretesek-e az Alföldön a SZENDREY Zsigmond (6--14. p.) és SZENDREY Ákos (23--38. p.) tanulmányaiban említett népszokások?

1. évfolyam 1929.

6. Moh, moha szó értelmezéséhez. Ismeretek-e moha, muha, muj, mohó, moj alakok is?

Feleletek. 3. TOLNAI Vilmos: Grs.

5. HORGÁSZ Pál: Utcakapitány.

42. GYÖRFFY István, szigeti: A matyók. = 137--160. p.
A matyó népnév kialakulása, története. Matyó községek. A matyó nép egységességének vizsgálata. A matyó nép eredete, antropológiai vizsgálata. Településformák, házbelső, szokásaik, foglalkozásuk, táplálkozásuk, viseletük. A matyó himzés, fafaragás.
43. BÜSZÖRMÉNYI Jenő: A magyar ember és a halál. = 160--165. p.
44. BANNER János: A békési pásztorok élete a XVIII. században. = 165--170. p.
A 18. sz.-i békési pásztorok életét, szokásait mutatja be levelek, jegyzőkönyvek alapján.
Folytatás: 60.
45. VISKI Károly: Rovásírás Kalocsán? = 170--172. p.
46. CSEFKÓ Gyula: Szőlőhártya. = 172--173. p.
Szőlőhártya szegedvidéki tájszó eredete, magyarázata.
47. BÁTKY Zsigmond: Mégegyszer Kecskemét. = 173--177. p.
Kecskemét szó eredetének magyarázata.
Előzmény: 6., 26. Folytatás: 97., 145., 146.
48. TURI Károly: Elsejére, másodjára. = 177--178. p.
Nyelvészeti fejtegetés a fenti szavakról.
49. MÉSZÖLY Gedeon: "Egy Obsitos Katonáról". = 178--189. p.
Mesemondó magyar katonákról. És egy mese.
50. BÁLINT Sándor: Szegedi népies imádságok és ráimádkozások. = 189--190. p.
51. KÖMÖVES Géza: A csantavéri nyelvjárás. = 190--192. p.
Magánhangzók zártabbáválása, nyíltabbáválása, labializálódása, hasonulása, hasonlalanulása.
Előzmény: 34. Folytatás: 69., 86., 104., 122.
52. ECSEDI István: Hat napos gazda. = 193--194. p.
A régi juhászatból fennmaradt intézmény magyarázata.
53. SZENDREY Zsigmond: Békés-megyei népszokások. = 194--196. p.
Különböző népszokások leírása.
54. BANNER János: Cesztelyi Nagy László: A jövő magyar intelligencia és a tanyakérdés. = 197. p.
Könyvismertetés.

1. évfolyam 1929.

55. VISKI K(ároly): Zenei Szemle. = 198. p.
Folyóiratszemle.
56. JOÓ Tibor: Föld és Ember. - Széphalom. = 198--200. p.
Folyóiratszemle.
57. Kérdések. - Feleletek. = 200--204. p.
Kérdések. Felteszi MÓRA Ferenc.
7. Ismerik-e még az Alföldön a kun Miatyánkot?
8. Őskori kőbalta. Használata, hozzá fűződő babonák?
9. Szokás-e az Alföldön a felhantolt sír körüljárása?
10. Az ország mely részén szokásos a halottnak fésűvel való temetése?
Feleletek. 2. Szekrény, szökrény, szuszék, szuszik, szuszok. CSALLÁNY Gábor, BÁNYAI Péter stb. feleletei.
3. Az ors tájszóról: CSALLÁNY Gábor, VÖRÖS István, BOROSS István, BÁNYAI Péter, BUCSEK Gizella, DÉKÁN Sámuel, TOLDY Jenő, BAK Antal, BANNER Benedek, KNER Izidor, MÓRAY Ferenc, MINAY Lajos, SÜLYÖK István feleletei.
4. Bördő, borda tájszavak: GYÖRFFY István, CSALLÁNY Gábor feleletei.
6. HORGER Antal: Moh, moha, muha, mohó, moj.
58. MÉSZÖLY Gedeon: Mióta lovas nép a magyar? = 205--214. p.
Nyelvészeti úton bizonyítja, "hogy a török hatás kezdete előtt, időszámításunk legkezdetén, már lovas nép volt a magyar".
Folytatás: 119. p.
59. SZENDREY Zsigmond: Lakodalmi kurjantások. = 215--222. p.
Folytatás: 78.
60. BANNER János: A békési pásztorok élete a XVIII. században. = 222--229.p.
Előzmény: 44.
61. CSEFKŐ Gyula: Óvakodik. = 229--230. p.
Az óvakodik szó használata.
62. CSEFKŐ Gyula: Ácsorog. = 230--231. p.
Az ácsorog szó eredete, használata.
63. VISKI Károly: Hátibőr. = 231. p.
A hátibőr szó használata, története.
Folytatás: 211.
64. SZENDREY Ákos: Csongrádmegyei helynevek. = 231--236. p.
Szántók, községrészek, dűlők, városrészek felsorolása, ill. a helynevek magyarázata, története.
65. TÚRI Károly: A kocsi és a szekér részei. = 236--238. p.
A kocsi és a szekér közötti különbség, részei magyarázatokkal. Szólások. A kerékszöggel kapcsolatos monda.

1. évfolyam 1929.

66. IMPLÓM József: Régi gyulai népdalok. Feljegyezte: - - . = 238--239. p.
Két népdal.
67. IMPLÓM József: Csikós betlehemezés. = 239--240. p.
A betlehemezés leírása.
68. GYÖRFFY István - VISKI Károly: A tatár rab. = 240--242. p.
Szilágyi János 89 éves református földműves elbeszélése. Karcag, 1908.
69. KÖMÖVES Géza: A csantavéri nyelvjárás. = 243--245. p.
Mássalhangzók megnyúlása, rövidülése, fejlődése, kiesése.
Előzmény: 34., 51. Folytatás: 86., 104., 122.
70. Régi utazások Magyarországon. /3./ KOHL, Johann Georg: Reise in Ungarn.
/Részletek. 3. rész/. Ford. Ü. Nagy Júlia. = 245--249. p.
Előzmény: 15., 37.
71. JOÓ Tibor: Buday György: Ifjúságunk népművelési feladatai és az alföldi
rádióleadó. = 250. p.
Az Egyetemi Bethlen Gábor Kör Kiadványaiban megjelent előadás ismer-
tetése.
72. JOÓ Tibor: Buday György: A tanyai agrársettlement. = 250--251. p.
Az Egyetemi Bethlen Gábor Kör Kiadványaiban megjelent előadás ismer-
tetése.
73. VARGA Sándor: Keyserling ítélete az európai népekről és Európa hivatásá-
ról. = 251--261. p.
Keyserling: Európa spektruma c. művének ismertetése. (KEYSERLING,
Hermann: Das Spektrum Europas.)
74. Kérdések. - Feleletek. = 261--264. p.
- Kérdések. Felteszi VARGA Bálint.
11. Ismerik-e az Alföldön a kúnhalom szót?
12. Ismerik-e a Rád nézett a Temaringa, Kergesd ki azt a
Temaringát kifejezéseket?
13. Mit jelent a kúpol ige a népnyelvben?
- Feleletek.
2. Szuszék, szuszik: GESZTELYI NAGY László, BAUER Mihály,
DOMOKOS Sándor, HORVÁTH Rezső, MUIITY Iván feleletei.
4. Bördő, burdó, bördő, borda: Bányai Péter, BAK Antal,
BOROSS István, BANNER Benedek, KNER Izidor, MINAY La-
jos, SÜLYÖK István, VÖRÖS István, ECSEDI István, DÉKÁN
Sámuel, TOLOY Jenő, DOMOKOS Sándor, VARGA Bálint, BEI-
KOWSKI Jenő, LÖW Immanuel, IMPLÓM József feleletei.
5. BETKOWSKI Jenő: Utcakapitány, kapitányvíz.
75. A Szegedi Alföldkutató Bizottság Néprajzi, Társadalomrajzi, Nyelvészeti
és Irodalmi Szakosztályának Közleményei. = 265--268. p.
Mészöly Gedeon nekrológja Vargha Gyuláról, valamint Horger Antalé
Túri Mészáros Istvánról. Beszámoló az 1929. május 29-én tartott köz-
gyűlésről és szakosztályi ülésről. Jegyzőkönyv.

1. évfolyam 1929.

76. BÜSZÖRMÉNYI Jenő: A magyar nép lelkivilága. = 269--274. p.
A magyar nép tulajdonságait, viselkedését boncolja verseken, történe-
teken keresztül.
77. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A magyar parasztbútor. = 274--281. p.
A parasztbútor eredete és történeti fejlődése, használata. Szobabe-
rendezés.
78. SZENDREY Zsigmond: Lakodalmi kurjantások. = 281--292. p.
A különböző lakodalmi kurjantások csoportosítva.
Előzmény: 59.
79. MÉSZÖLY Gedeon: Urál-altáji szó-e a lili vagy lilik madárnév? = 292--
295. p.
Nyelvészeti fejtegetés.
80. HORGER Antal: Töszméköl, gyüszméköl, gyüsménkodik. = 296--298. p.
A szavak eredete, jelentése, használata.
81. BÁTKY Zsigmond: Bia és Bega. = 298--300. p.
A nevek eredete, származása.
82. CSEFKÚ Gyula: Közöli a vágást. = 300--301. p.
A szólás magyarázata, története.
83. NYÁRÁDY Mihály: A "Cínterem" cikkhez. = 301. p.
A cínterem szó használatáról.
84. BÁLINT Sándor: Szegedi népekek. = 302--303. p.
Három szegedi népének feljegyzések.
85. DÖMÖTÖR Sándor: Magyar adonaváltozatok. 1. /rész/. = 303--305. p.
Versenyhazugságok. A kakuk-per. Még a kapanyél is elsül.
Folytatás: 103., 151., 191., 245.
86. KÖMŐVES Géza: A csantavéri nyelvjárás. = 306--308. p.
Mássalhangzók palatalizációja. Egyéb mássalhangzóváltozások. Szótö-
vek. Igeképzők.
Előzmény: 34., 51., 69. Folytatás: 104., 122.
87. ÉBNER Sándor: Ősi szállítóeszköz az alföldi lápokon. = 309--311. p.
Alföldi szállítóeszközök fejlődéséről, használatáról.
88. ECSEDI István: A nótás csikós számadó. = 312--313. p.
Kardos János csikósgazda nótái.
89. JOÓ Tibor: Bösözörményi Jenő: Magyar ég alatt. = 313--314. p.
Könyvismertetés.
90. SZENDREY Ákos: Szentesi Tóth Kálmán: Lakodalmi szokások a Nagykúnság-
ban. = 314--315. p.
Könyvismertetés.

1. évfolyam 1929.

91. SZŐKE Mihály: Móricz Pál: Magyar sirató. - Hortobágyi legendák. = 315--316. p.

Könyvismertetés.

92. JOÓ Tibor: Ethnographia. 40. évf. 1. és 2. szám. = 317. p.
Folyóiratszema.

93. Kérdések. - Feleletek. = 317--320. p.

Kérdések. 14. SZENDREY Ákos: Ismeretesek-e a leánycégér-rel, kendőfával kapcsolatos népszokások?

Feleletek. 5. Utcakapitány. DOMOKOS Sándor, IMPLÓM József feleletei.

2. évfolyam 1930.

94. BIBÓ István: A második év. = 1--2. p.
Az első évfolyam értékelése, a változatlan program megerősítése.
95. MÉSZÖLY Gedonn: Pálóczi Horváth Ádám énekeskönyve. = 2--11. p.
Pálóczi Horváth írói munkásságáról, dallamszerző tevékenységéről.
Folytatás: 112.
96. BIBÓ István: Földrajzi szempontok a magyar lélek mai megítélésében.
= 11--24. p.
Németh László: Erdély lelke a legújabb irodalomban c. cikkének néhány általánosításával és megállapításával foglalkozik.
Folytatás: 110.
97. PAIS Dezső: Kecskemét. = 24--40. p.
Válasz és kritika Bátky Zsigmond Kecskemét helynévvel kapcsolatos fejtegetésére.
Előzmény: 6., 47. Folytatás: 145., 146.
98. SEBESTYÉN Károly, Cs.: Falitéka. = 41--46. p.
Eredete, rendeltetése, használata, készítése, díszítő elemei.
99. MÉSZÖLY Gedeon: Aranyszörű-e az "Aranyszörű hárány"? = 47--52. p.
Nyelvtudományi fejtegetések Móra F. Aranyszörű hárány c. operettjének "aranyszörű" jelzője kapcsán.
100. CSEFKÓ Gyula: Márjás huncut. = 52--53. p.
E népi szólás eredetének magyarázata.
Folytatás: 176., 177.
101. TURI Károly: Töszméköl, gyüszméköl, gyüsménkedik. = 53--54. p.
Az ige eredetének, keletkezésének magyarázata.
102. VISKI Károly: A Kánai mennyegző változata 1824-ből. = 54--56. p.
A Kánai mennyegző c. népének 1824-ben feljegyzett változata.
103. DÖMÖTÖR Sándor: Magyar adomaváltozatok. 2. /rész/. = 56--59. p.
Hol a komának a feje? Eben gubát cserélt. Csikótojás. Kovács helyett kössék fel a borbélyt.
Előzmény: 85. Folytatás: 151., 191., 245.
104. KÖMÖVES Géza: A csantavéri nyelvjárás. = 59--61. p.
Névszóképzők. Igeragozás.
Előzmény: 34., 51., 69., 86. Folytatás: 122.
105. KISS Lajos: A szegény ember malaca. = 61--69. p.
A malac vásárlását, felnevelését, vágását meséli el hódmezővásárhelyi tájszólással.
Folytatás: 123.

2. évfolyam 1930.

106. BANNER János: Adatok a XVIII. századbeli falusi életből. = 70--74. p.
A tüzesetek elleni védekezésről.
Folytatás: 125.
107. SZOMBATFALVY György: Kaán Károly: Az Alföld problémája. = 75. p.
Könyvismertetés.
108. ÉBNER Sándor: Kiss Lajos: Földművelés a Rétközön. = 76. p.
A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság kiadványaiban megjelent dolgozat ismertetése.
109. Kérdések. - Feleletek. = 77--80. p.
- Kérdések. 15. DÖMÖTÖR Sándor: "Tüskével kellene feltámasztani a szemét". A szőlés magyarázatai?
16. Felhívás DÖMÖTÖR László Magyar adomaváltozék c. cikksorozata változatainak közlésére.
17. MÉSZÁROS Lajos: A korhely szó eredetéről. - Állatokkal kapcsolatosan helyes-e az "őket" személyesnévmás?
- Feleletek. 6. ECSEDI István: Moha.
2. SICHERT Ernőné; Szekrény, szuszék.
7. Kun Miatyánk. SZALAY Gyula, TAKÁCS Béla, BAJAI József, BÁNYAI Péter, DÓSA István, HEIM Mária feleletei.
9. Temetési népszokás. BÁNYAI Péter, TAKÁCS Béla, HEIM Mária, KNER Izidor, DÓSA István, BAJAI József, SZALAY Gyula feleletei.
10. Temetési népszokás. TAKÁCS Béla felelete.
110. BIBÓ István: Földrajzi szempontok a magyar lélek mai megítélésében.
2. /rész/. = 81--98. p.
Előzmény: 96.
111. VISKI Károly: Bírópecsét. Egy Árpád-kori jogszokás emléke. = 98--110.p.
A pecséttel való törvény elé idézés történetéről, előfordulásáról.
Folytatás: 232.
112. MÉSZÖLY Gedeon: Pálóczi Horváth Ádám énekeskönyve. 2. /rész/. = 110--119. p.
A Pálóczi Horváth elleni titkosrendőri feljelentésről, a Magyar Ártón keletkezéséről, az Ötödfélszáz Énekek harmadik, hiányos példányáról.
Előzmény: 96.
113. BETKOWSKI Jenő: A tiszaháti és szolnokvidéki szuszék. = 120--122. p.
A szuszék = gabonátároló, előfordulása, kinézete, díszítése, használata.
114. CSEFKÓ Gyula: Pacalos. = 122--123. p.
A pacalos csúfnév magyarázata.
115. MÉSZÖLY Gedeon: Kormányzónk helyes címének története. = 123--124. p.
A "főméltóságú" cím történetéről.

2. évfolyam 1930.

116. /BÁTKY Zsigmond/: Batonya. = 124. p.
A Battonya helynév eredete.
117. BÁTKY Zsigmond: Bivaly. = 125. p.
A bivaly szó eredetéről.
118. MÉSZÖLY Gedeon: Lilli. = 125--126. p.
A lilli madárnév nyelvészeti igazolása.
119. MAGYAR Kázmér: "Mióta lovas nép a magyar?" cikkhez. = 126--127. p.
Mészöly Gedeon tévedésére hívja fel a figyelmet a gyermeklő kifejezéssel kapcsolatban.
Előzmény: 58.
120. BOROSS István: Lakodalmi kurjantások, tréfás köszöntők, sírfeliratok Mezőtúrról. Lejegyezte: - - . = 128--129. p.
121. SZENDREY Ákos: Mestelenség a magyar néphitben. = 129--133. p.
A mestelenséggel kapcsolatos babonák.
122. KÖMÖVES Géza: A csantavéri nyelvjárás. = 133--135. p.
Névragozás. Mondattani sajátosságok.
Előzmény: 34., 51., 69., 86., 104.
123. KISS Lajos: A szegény ember malaca. 2. /rész/. = 135--143. p.
A disznóvágásról és a torról.
Előzmény: 105.
124. MADARASSY László: A "malom alatt". = 143--145. p.
A malom alatti szokásokról.
folytatás: 257.
125. BANNER János: Adatok a XVIII. századbéli falusi életből. 2. /rész/. = 146--150. p.
Előzmény: 106.
126. JOÓ Tibor: Szombatfalvy György: Társadalomrajzi feladatok az Alföldön. = 150. p.
Tanulmányismertetés.
127. IRMÉDI-MOLNÁR László: Eperjessy Kálmán: Írások a régi Makóról. = 150--151. p.
Könyvismertetés.
128. GERHAUSER Albert: Szegedi Kalendárium az 1930. évre. = 152. p.
"Tartalmát tekintve miniatűr szegedi népköltészeti anthológia" ismertetése.
129. SZENDREY Ákos: Jelentések a magyar népművészetről. = 152--153. p.
Az 1928. évi prágai nemzetközi népművészeti kongresszuson benyújtott (Zichy István, Györffy István, Viski Károly, Bartók Béla, Lajtha László, Ernyey József) -cikkeinek ismertetése.

2. évfolyam 1930.

130. Kérdések. - Feleletek. = 153--156. p.

- Kérdések. 18. Szórendi probléma. Felelete is.
 19. K. B.: egyelőre - egyenlőre.
 20. A bús szó különböző értelmezései a Himnuszban.
 22. MÓRA Ferenc: Hol használatos a milling szó?
 23. Hol ismerik az asztalszék-et?

- Feleletek. 4. NYÁRÁDY Mihály: Bördő.
 7. GYÖRFFY Lajos: A kun Miatyánk szövegváltozatai.
 10. Temetési népszokások. SZALAY Gyula és HEIM Mária feleletei.

131. MÉSZÖLY Gedeon: A cserény szó eredete. = 157--175. p.
 A cserény szó előfordulásáról, használatáról. Nyelvészeti fejtegetés.132. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A magyar parasztház asztala. = 175--183. p.
 Az asztal eredetéről, kinézetéről, használatáról, fajtáiról, elhelyezéséről, előfordulásáról.133. BÁLINT Sándor: Szegedi problémák. = 184--187. p.
 A szegedi múlt, ill. a szegedi szellemiség kutatásának hiányosságaira hívja fel a figyelmet. A tennivalók felsorolása.134. GELEI József: Az aranyszörű bárány a székely nép száján. = 187--188. p.
 A szőr és a gyapjú közötti fogalmi különbség fejtegetése.135. CSEFKÓ Gyula: Kaszabol. = 188--189. p.
 A kaszabol ige eredetéről.136. BÁTKY Zsigmond: Daku, daku - ködmen. = 189--191. p..
 A daku vagy ködmen szó eredetéről.137. ECSEDI István: Az utcakapitányok Debrecenben. = 191--194. p. ;
 Az utcakapitány intézmény debreceni értelmezése, története.138. SZENDREY Zsigmond: Nevetőfejfák. /Motívum- és típus tanulmány./ = 194--207. p.
 Tréfás népi sírfeliratok.139. BÜSZÖRMÉNYI Jenő: A magyar ember és a Tekintély. = 207--212. p.
 Példák a tekintélytiszteletről.140. BETKOWSKI Jenő: Egy század a földműves szemével nézve. = 212--214. p.
 Egy parasztcsalád által 1837--1919 között vezetett feljegyzésekről.141. JOÓ Tibor: Ecseri Lajos: A magyar földműves nép munkája. = 215--218. p.
 Könyvismertetés.142. VISKI Károly: Zenei folyóiratok. = 218--220. p.
 A Muzsika és a Zenei Szemle ismertetése.

2. évfolyam 1930.

143. Kérdések. - Feleletek. = 220--224. p.

Kérdések. 24. Korda. /Viselet/.

25. Ismeri-e az alföldi nép a daku, dakú, dóka, dókány vagy daku-ködmén nevű ruhadarabot?

26. Ismert-e a korhely szó lusta jelentésben?

27. Ismerik-e az Alföldön a szőlőhártya vagy szőlőhártya kifejezést?

Feleletek. 10. Temetési népszokások. BENCSIK Imre, JANICSÁK József, BÁNYAI Péter, DÓSA István, BAJAI József, SZÉCSY György feleletei.

11. Kunhalom. DÓSA István, BÁNYAI Péter, SICHERT Ernőné, KNER Izidor, DOMOKOS Sándor feleletei.

13. Kúpol. SZALAY Gyula, DOMOKOS Sándor, BAJAI József, BÁNYAI Péter, HEIM Mária, KNER Izidor, SZÉCSY György, SZENDREY Ákos, TURI Károly, TIMÁR Kálmán feleletei.

17. HORGER Antal: Korhely.

9. SZENDREY Zsigmond: Temetési népszokások.

144. GYÖRFFY István, szigeti: A házasság és a lakodalom a matyóknál. = 225--254. p.

A matyók házassági szokásai.

145. BÁTKY Zsigmond: Kecskemét és Kecskeszárász. /Észrevételek Pais Dezső "Kecskemét" c. cikkére./ = 254--275. p.

Előzmény: 6., 47., 97. Folytatás: 146.

146. PAIS Dezső: Takarodó. = 275--276. p.

A Bátkyval folytatott Kecskemét-vita lezárása, a szerkesztőség utószava.

Előzmény: 6., 47., 97., 145.

147. MÉSZÖLY Gedeon: Mutatvány az Ó-magyar Mária-siralom magyarázatából.

= 277--279. p.

Az öklel szóról.

148. CSEFKÓ Gyula: Törökösség. = 279--280. p.

Szómagyarázat.

149. KÓLA Ilona: Szőlőhártya. = 280--281. p.

Szómagyarázat.

150. SZENDREY Zsigmond: Adatok a szegedi népryelv mondattanához. = 281--286. p.

Állítmány és alany. Az állítmány és az alany egyezése. Jelző. Tárgy. Mondatszerkesztés.

151. DOMÓTÖR Sándor: Magyar adomaváltozatok. 3. /rész/. = 286--288. p.

A világ felosztása. Adomák az alföldi emberről.

Előzmény: 85., 103. Folytatás: 191., 245.

152. MAGYAR Kázmér: Jámor Böske lakodalma. = 288--292. p.

2. évfolyam 1930.

153. MADARASSY László: Boglyaalakú gabonások. = 292--293. p.
A boglyaalakú gabonás kinézetéről, előfordulásáról.
154. SZABÓ István: Tiszai halászat a XVII. században. = 293--295. p.
155. GYÖRY Jenő: A dorozsmai "egy kötél" föld. = 295--300. p.
A dorozsmai földek kötél szerinti felosztása.
156. BIBÓ István: Moravcsik Gyula: Az onugorok történetéhez. = 300--305.p.
Könyvismertetés.
157. BANNER János: Robicsek Jenő: A magyarországi diák-tűzoltóságokról, különös tekintettel a debreceni református kollégium diák-tűzoltóságára. = 305--306. p.
Könyvismertetés.
158. IRMÉDI-MOLNÁR László: Bálint Nagy István: Kolerajárványok Csanád vármegyében. = 306. p.
Könyvismertetés.
159. Kérdések. - Feleletek. = 307--308. p.
- Kérdések. 28. KOGUTOWICZ Károly: Az ö-ző nyelvjárás területén végbe-
ment belső vándorlásokról. Adatokat kér.
29. BÁLINT Sándor: A Keddasszony és a hozzá fűződő hiedel-
mek.
30. BÁLINT Sándor: A Szeged-alsóvárosi templom Havi Bol-
dogasszony kegyképéhez kapcsolódó képzetek, hiedel-
mek a Szegedkörnyéki nép lelkében. Adatokat kér.
31. BÁLINT Sándor: Ismerik-e az Alföldön a kasza- vagy
kaszta keresztet?
32. BÁLINT Sándor: Másfelé mit értenek a kántálás népszö-
késen?
33. BÁLINT Sándor: Írástudatlan parasztember misemondása.
Van-e még ilyen?
- Feleletek. 7. GYÖRFFY Lajos: Kun Miatyánk.
9. Temetési népszokás.
17. MÉSZÖLY Gedeon: Az őket személyesnévmásról.

3. évfolyam 1931.

160. BARTUCZ Lajos: Hogyan ismerhetjük meg a magyarság lelki alkatát? 1. /rész/. = 1--10. p.
Folytatás: 173.
161. BIBÓ István: A honfoglaló magyarság kialakulása. = 11--38. p.
Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása c. munkájának ismertetése, értékelése.
Folytatás: 208., 220., 230., 242., 253.
162. CSEFKÓ Gyula: Fővő. = 38--40. p.
Szómagyarázat.
163. MADARASSY László: Adalék a szegedi fazekasok történetéhez. = 41--42. p.
1763-ból származó tanulólevél közlése.
164. TIMÁR Kálmán: Az alsórákosi szabadságünnep. = 42--43. p.
A szabadságünnep keletkezéséről, tartásáról.
165. SZENDREY Zsigmond: A népi felirat-költészetéről. = 43--52. p.
Kapu- és házfeliratok, kulacsfeliratok, kocsmafeliratok, templom- és szentkép-feliratok, mézeskalács-költészet, házfal- és kerítés-költészet, börtön-feliratok.
Folytatás: 190.
166. TÚRI Károly: Cséplés Cegléden. 1. /rész/. = 52--65. p.
Folytatás: 180.
167. JOÓ Tibor: Szeberényi Lajos Zsigmond: Parasztok a világháború után. = 65--67. p.
Könyvismertetés.
168. BARANYAI Erzsébet: Ballai Károly: A magyar gyermek. = 68. p.
Könyvismertetés.
169. VISKI Károly: Györffy István: Magyar népi himzések. 1. /köt./ A cifra szűr. = 69--75. p.
Könyvismertetés. Az előtte található I-VI. sz. műmelléklet az ismertetett mű néhány képmelléklete.
170. HORGER Antal: Csefkó Gyula: Szállóigék. Szólamódok. Tanulmányok szó-láskészletünk köréből. = 75--76. p.
Könyvismertetés.
171. Kérdések. - Feleletek. = 77--80. p.
Kérdések. 34. MÉSZÖLY Gedeon: Sík, síkság, térhely, térség, tisztás.
Jelentésük a nép nyelvében?
35. Ismós szavunk jelentéseiről.
Feleletek. 19. Egyelőre, egyenlőre. KISS Sándor, KISS László, MÉSZÖLY Gedeon feleletei.
20. BOROSS István: Bús.
23. BOROSS István: Asztalszék.

3. évfolyam 1931.

25. ECSEDI István: Daku.
26. ECSEDI István: Korhely.
27. ECSEDI István: Szöllőhátya, szőlőhátya.
172. MÉSZÖLY Gedeon: Mátyási József és "Kalászkaparék"-ja. = 81--106. p.
Mátyási József életéről, irodalmi jelentőségéről, hatása Csokonai-
ra, Aranyra, Petőfire.
Folytatás: 187., 196.
173. BARTUCZ Lajos: Hogyan ismerhetjük meg a magyarság lelki alkatát? 2.
/rész/. = 107--116. p.
Előzmény: 160.
174. ECSEDI István: Gabonás verem Hajdúszoboszlón. = 117--118. p.
A gabonás verem kinézetéről, építéséről, használatáról, előfordu-
lásáról.
175. BÁTKY Zsigmond: Csura. = 118--119. p.
Hely- és személynév magyarázat.
176. ZOLNAY Vilmos: Márjás huncut. = 119--120. p.
A szőlés eredetéről.
Előzmény: 100. Folytatás: 177.
177. CSEFKŐ Gyula: /Márjás huncut./ = 120--122. p.
Hozzászólás: Zolnay cikkéhez.
Előzmény: 100., 176.
178. JAHODA Ferenc: Borja és borjúja. = 122--123. p.
Nyelvészeti fejtegetés a borjú főnév 3. személyű birtokos személy-
raggal ellátott kétféle alakjáról.
179. BÁLINT Sándor: Ázijomba van. = 123. p.
A kifejezés magyarázata.
180. TÚRI Károly: Cséplés Cegléden. 2. /rész/. = 123--140. p.
A tanulmány mindkét részére vonatkozó szómagyarázattal.
Előzmény: 166.
181. SZOMBATFALVY György: A Tiszazug. 1-5. /rész/. = 141--163. p.
Tiszazug földrajza, társadalomrajza.
182. /TÚRI Károly/ I. K.: Magyar Nyelv. = 163--165. p.
Folyóiratszemle.
183. /BÁLINT Sándor/: Ethnographia - Népelet. = 165--166. p.
Folyóiratszemle.
184. /BÁLINT Sándor/ B. S.: A Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárának Érte-
sítője. = 166. p.
Folyóiratszemle.

3. évfolyam 1931.

185. Kérdések. - Feleletek. = 167--168. p.

Kérdések. 36. MÉSZÁROS Lajos: A pajzán szónak milyen jelentése van az alföldi népnelyben?

37. MÉSZÁROS Lajos: "Nap alatt van" kifejezés jelentése?

38. TOLNAI Vilmos: Hogyan ejtik a kún nevet, röviden vagy hosszan?

Feleletek. 24. Korda. SCHUPITER Elemér, PALASOVSKY Béla, GÁRDONYI Dezső feleletei.

25. Daku, ködmön. KISS Lajos, MOKCSAI Zoltán, SZENTKIRÁLYI Zsigmond, OIÓSSZILÁGYI Sámuel, GONDA István, HAJNÓ-CZY Iván feleletei.

186. NÉMETH Gyula: Árpád-kori törökjeink. /Kié volt a nagyszentmiklósi kincs?/ = 169--185. p.

187. MÉSZÖLY Gedeon: Mátyási József és "Kalázkaparék"-ja. (2.) /rész/. = 186--201. p.

Mátyási József Farsangfarki Tanítás c. versének közlése.

Előzmény: 172. Folytatás: 196.

188. CSEFKÓ Gyula: A korhely szó jelentéstörténetéhez. = 202--207. p.

189. BÁTKY Zsigmond: Karaszó rét. = 208. p.

A Karaszó név eredetéről.

190. TOLNAI Vilmos: A népies házfeliratokhoz. = 209. p.

A népies házfeliratokról, valamint két feliratos közlés.

Előzmény: 165.

191. DÖMÖTÖR Sándor: Magyar adomaváltozatok. 4. /rész/. = 210--211. p.

Furcsa végrendelet. "A jó palócok". Isten százszorosan fizet.

Előzmény: 85., 103., 151. Folytatás: 245.

192. SZENDREY Ákos: Menyasszony-kontyolás. /Magyar népszokás-tanulmány/. /1. rész/. = 211--217. p.

Folytatás: 201.

193. KISS Lajos: Hódmezővásárhelyi babonás hiedelmek és szokások. = 217--225. p.

Időjósítás. Természetfölötti erők (szellemek). Karácsonnyal kapcsolatos hiedelmek. Vegyes babonák. Hagyományos szokások ültetéskor. Gyógyító növények. Gyógyító szokások, gyógymódok. Szerencse - szerencsétlenség.

Folytatás: 202.

194. BIBÓ István: A magyar népművelés körvonalai. = 225--237. p.

Fekete József: A magyar népművelés körvonalai c. könyvének ismertetése.

3. évfolyam 1931.

195. Kérdések! - Feleletek. = 237--240. p.

Kérdések. 39. DÖMÖTÖR Sándor: Elcsapta a hasát kifejezés. Mely vidék nyelvében nem él?

40. DÖMÖTÖR Sándor: Bakarasz meséje. Ismeri-e az alföldi nép a szólást?

41. TURI Károly: A fataró szó jelentése?

Feleletek. 25. Daku, daku-ködmén, dóka. SCHUPITER Elemér, TAKÁTS Lajos, PALASOVSKY Béla, KNER Izidor, BALASSA János, KATHREINER Gyula, INOTAY Ilona, HEIM Mária, ENDRE László, GÁRDONYI Dezső feleletei.

26. Korhely. SCHUPITER Elemér, INOTAY Ilona, KNER Izidor, PALASOVSKY Béla, HAJNÓCZY Iván, GONDA István, BALASSA János feleletei.

27. Szőlőhátya, szőlőhártya. TÓTH Géza, DIÓSSZILÁGYI Sámuel, PALASOVSKY Béla, SCHUPITER Elemér feleletei.

196. MÉSZÖLY Gedeon: Mátyási József és "Kalászkaparék"-ja. (3.) /rész/. = 241--249. p.

Két versközlés és Mátyási József méltatása.

Előzmény: 172., 187.

197. MOÓR Elemér: Magyarországon átvett bolgár-török jövevényszó-e a vályú szó? = 249--254. p.

198. ECSEDI István: Listásgazda. = 254. p.

Szómagyarázat.

199. ECSEDI István: Gazdasági évés. = 254--255. p.

A népszokás leírása.

200. MOLE CZ Béla: A szentesi nyelvjárásról. = 256--263. p.

Felolvasás az Alföldkutató Bizottságban.

201. SZENDREY Ákos: Menyasszony-kontyolás. /Magyar népszokás-tanulmány/. (2.) /rész/. = 263--274. p.

Előzmény: 192.

202. KISS Lajos: Hódmezővásárhelyi babonás hiedelmek és szokások. (2.) /rész/. = 275--279. p.

Igézések - rontások. Szerelmi jóslatok és varázslatok. Kincssásás, kincskeresés.

Előzmény: 193.

203. BIBÓ István: Cs. Sebestyén Károly: Rejtélyes csontok népvándorlási sírokból. = 280--285. p.

Könyvismertetés.

204. KOGUTOWICZ Károly: Csérgő Károly: Az Alföld problémái. = 286--287. p.

Könyvismertetés.

3. évfolyam 1931.

205. TÚRI Károly: Takáts Lajos: Az apátfalvi nyelvjárás. = 287--288. p.
Könyvismertetés.

206. Kérdések. - Feleletek. = 289--292. p.

Kérdések. 42. T. K.: Bérc szó jelentései?

43. TK.: Gólyakörömke szó jelentése?

Feleletek. 20. T. V.: Bús.

25. Daku, dóka, daku-ködmén. JANICSÁK József, MALUSTYIK Ferenc, KELLE Vince, MARKOVICH Béla, GYÖRGY János, TELEKY András, SCULTÉTY Andor, ZSIGA Mihály és SZABÓ István feleletei.

27. Szőlőháttya. INOTAY Ilona, SZENTKIRÁLYI Zsigmond, MOKCSAY Zoltán, KATHREINER Gyula, HAJNÓCZY Iván feleletei.

29. Keddasszony. TAKÁCS Lajos, JANICSÁK József, KELLE Vince feleletei.

30. A Havi Boldogasszony kegyképhez fűződő hiedelmek. GÁRDONYI Dezső, HAJNÓCZY Iván, JANICSÁK József feleletei.

31. Kaszakereszt, kasztakereszt. KNER Izidor, SCHUPITER Elemér, KELLE Vince feleletei.

34. TÚRI Károly: Sík.

35. TÚRI Károly: Izmos.

MÓRA Ferenc: Izmos.

4. évfolyam 1932.

207. BÁTKY Zsigmond: A magyar istálló (61) eredetéhez. = 1--6. p.
208. MOÓR Elemér: A magyar nép eredete. = 6--24. p.
Kritikai tanulmány. 1. Az ősmagyar nép gazdasága.
Előzmény: 161. Folytatás: 220., 230., 242., 253.
209. CSEFKÓ Gyula: A lutheránus és az asszonyember. = 25--28. p.
A házasságról.
210. SZENDREY Zsigmond: Vadász babonák. = 28--29. p.
211. SZENDREY Ákos: Hátibőr. = 30. p.
A hátibőr használatáról, kinézetéről.
Előzmény: 63.
212. BANNER János: Paraszt nóták Bánkútról. Lejegyezte: - - . = 30. p.
Két parasztnóta.
213. DÖMÖTÖR Sándor: A betyár kendője. /1. rész/. = 31--34. p.
Abonyi Lajos: A betyár kendője című népszínművének ismertetése,
méltatása.
Folytatás: 223.
214. TIMÁR Kálmán: Negyvenelés. = 34--38. p.
Negyvenelés népszokás magyarázata.
215. EPERJESSY Kálmán: Tanulmányok a magyar mezőgazdaság történetéhez.
1. /köt./ A regéczi uradalom gazdálkodása a XVIII. században. =
39--43. p.
Két tanulmány ismertetése.
Szerzőik: Jármy Edith, Bakács István.
216. TURI Károly: Für István: Az í-zés állapota a mai nyelvjárásokban. =
44--46. p.
Az értekezés ismertetése.
217. /BIBŐ István/ b.: Szegedi Kis Kalendárium. 1932. = 46. p.
Kiadványismertetés.
218. Kérdések. - Feleletek. = 46--48. p.
- Kérdések. 44. Milyen népszokás a kántálás?
45. Mely helyeket nevez a nép világgözpénének?
46. T. K.: Tülok szó jelentései?
47. A mirhó szó.
48. Hol szokásos az ismeri a dürgést szólás?
49. A csihés szó.
50. Ny. A.: A boldog szó jelentései.
- Feleletek. 7. H. A.: A kun Miatyánk.
24. Korda.
25. Daku.
27. Szöllőhártya.

4. évfolyam 1932.

30. Havi Boldogasszony.
44. BORBÉLY Sándor: Kántálás.

219. MÉSZÖLY Gedeon: Arany János köszöntő verse Szász Károly nevenapjára.
Közlő: - - - = 49--52. p.
Arany János és Szász Károly kapcsolatáról. A "Köszöntő vers" közlése.
220. MOÓR Elemér: A magyar nép eredete. = 53--66. p.
Kritikai tanulmány. 2. A magyar őshaza kérdése.
Előzmény: 161., 208. Folytatás: 230., 242., 253.
221. TÚRI Károly: Bercel. = 66--70. p.
Helynévmagyarázat.
222. BEKE Ödön: Sugár és sudár. = 70--73. p.
A szavak magyarázata, eredete, egymáshoz való viszonyuk.
223. DÖMÖTÖR Sándor: A betyár kendője. 2. /rész/. = 73--76. p.
A ballada különböző változatai és a valóságos történet.
Előzmény: 213.
224. ÉBNER Sándor: A tiszapolgári csapásolás. = 77--81. p.
Különleges eredetű férfi-tánc leírása, ábrák közlése.
225. ERDEI Ferenc: A makói tanyarendszer. /1. rész/. = 81--91. p.
A tanyakeletkezésről.
Folytatás: 235., 247.
226. KARÁCSONY Sándor: Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelkiélete, különös tekintettel vallásos világára. = 91--96. p.
Könyvismertetés.
227. NAGY Júlia: Horváth József: Adatok Dombrád község s a dombrádi ref. egyház történetéhez. = 96--97. p.
Helytörténeti vázlat ismertetése.
228. Kérdések. - Feleletek. = 97--98. p.
Kérdések. 51. Vadász babonák?
52. Halász babonák?
Feleletek. 27. SCULTÉTY Andor: Krumpliháttya.
28. NAGY SZEDER István: Kiskunhalas.
38. ECSEDI István: A kun név ejtése.
44. TAKÁTS Lajos: Kántálás.
229. BIBÓ István: Nomád népek lángelméi. Árpád. = 99--115. p.
A lángelme létrejöttének lehetőségéről. A magyarság története folyamán a lángelméről.
Folytatás: 263.

4. évfolyam 1932.

230. MNÖR Elemér: A magyar nép eredete. = 115--128. p.
Kritikai tanulmány. 3. A baskir kérdés és Jugria.
Előzmény: 161., 208., 220. Folytatás: 242., 253.
231. BEKE Ödön: A kút ménje. = 128--130. p.
A kifejezés eredetéről.
Folytatás: 429.
232. KNER Izidor: Bírópecsét. = 130--131. p.
A pecsét általi idézésről.
Előzmény: 112.
233. NYÍRI Antal: Tudja a dürgést. = 131--134. p.
A szólás jelentéséről, változatairól, eredetéről, keletkezéséről.
234. SZENDREY Zsigmond: Halászszerzők és hiedelmek. (1.) /rész/. = 135--139. p.
Folytatás: 246.
235. EROEI Ferenc: A makói tanyarendszer. (2.) /rész/. = 140--148. p.
A tanyarendszer kifejlődéséről. Jogi és gazdasági természetű változások hatása a tanyarendszerre.
Előzmény: 225. Folytatás: 247.
236. BERECS János: A constitutióról. = 148--149. p.
A testi és lelki tulajdonságokról, csoportosítás.
237. SZIRÁKY István: Terheltség és szaporodás szeged-környéki alkoholista családokban. = 149--151. p.
238. TÖRRI K(ároly): Berze Nagy János: Magyar szólásaink és a folklóre. = 151. p.
Dolgozatismertetés.
239. TÖRRI K(ároly): Inotay Ilona: A Teleki kódex Szt. Anna legendájának nyelvi földolgozása. = 151--152. p.
Dolgozatismertetés.
240. Kérdések. - Feleletek. = 153--154. p.
- Kérdések. 52. A csákó szó jelentései?
- Feleletek. 13. BALGA Zsuzsó: Kúpol.
14. INOTAY Ilona: Leánycégér, kendőfa.
27. ZSIGA Mihály: Szőlőhártya.
TELEKI András: Szőlőháttya.
46. VARGA Bálint: Tülok.
KNER Izidor: Tülok.
47. KNER Izidor: Mirhó.
48. VARGA Bálint: Dürgés, dörgés.
KNER Izidor: Ösmeri a dürgést.

4. évfolyam 1932.

49. VARGA Bálint: Csihés.
KNER Izidor: Csihés.
52. NYÍRI Antal: Csákó.
241. BIBÓ István: Dugonics András. 1. /rész/. Általános alapvetés. = 155--161. p.
Folytatás: 288.
242. MOÓR Elemér: A magyar nép eredete. = 161--178. p.
Kritikai tanulmány. 4. A magyar-török viszony.
Előzmény: 161., 208., 220., 230. Folytatás: 253.
243. CSEFKŐ Gyula: Anglit-bor. = 178--182. p.
Az elnevezés eredetének magyarázata.
244. HORGER Antal: Tülok. = 183--184. p.
A tülok szó keletkezéséről, történetéről.
245. DÖMÖTÖR Sándor: Magyar adomaváltozatok. 5. /rész/. = 185--190. p.
A fogadósnak tetsző nóta és falucsúföldünk.
Előzmény: 85., 103., 151., 191.
246. SZENDREY Zsigmond: Halászszerkezetek és hiedelmek. (2.) /rész/. = 190--193. p.
Előzmény: 234.
247. ERDEI Ferenc: A makói tanyarendszer. (3.) /rész/. = 193--198. p.
Gazdasági értékelés.
Előzmény: 225., 235.
248. HUSZÁR György: Tetoválás előfordulása hazai bűnözőknél. = 198--200. p.
249. BEKE Ödön: Rapaics Raymund: A magyarság virágai. = 200-203. p.
Könyvismertetés.
250. SZILÁDY Zoltán: Szombathy Viktor: Én kedves népem. = 203. p.
Könyvismertetés.
251. Kérdések. - Feleletek. = 203--204. p.
- Kérdések. 53. BENKŐ József: Koldusláb nevű sütemény?
54. BENKŐ József: Cserepcsik?
- Feleletek. 25. TOMCSÁNYI Anna: Daku.
27. TOMCSÁNYI Anna: Szöllőhártya.
38. ECSEDI István: A kun név ejtése.
49. Csihés. DIÓS SZILÁGYI Sámuel, BENKŐ István, LUKÁCS Gyula, ZSÁK József, ZSOLDOS Andor feleletei.
50. DIÓS SZILÁGYI Sámuel: Boldog.
BENKŐ István: Boldog.

5. évfolyam 1933.

252. MÉSZÜLY Gedeon: A "darvadoz" szó eredete. = 1--8. p.
253. MOÓR Elemér: A magyar nép eredete. = 9--31. p.
Kritikai tanulmány. A magyarság szerepe a Kubán mellékén. A magyar törzsnevek és törzsi szervezet. Hol kerültek nyelvünkbe a bolgár-török jövevényszavak? 5. Nyelvészet és őstörténet.
Előzmény: 161., 208., 220., 230., 242.
254. B(ÁTKY) Zs(igmond): Palé. = 31--33. p.
A "palé" vízrajzi műszó eredetéről.
255. BEKE Ödön: Porhajás. = 33. p.
A szőlőművelés mesterszavának magyarázata.
Folytatás: 294.
256. HORGER Antal: Zelemér. = 34. p.
Helynévmagyarázat.
257. SZENDREY Zsigmond: A malom alatt. = 35. p.
Madarassy László közleményéhez kiegészítés.
Előzmény: 124.
258. TÚRI Károly: A kánaji menyegző. (Változat). Közli: - - . = 35--36. p.
259. BÁLINT Sándor: Lakodalmi szokások Szeged-Alsóvároson. /1. rész/. = 36--41. p.
A jegyességről, esküvőről, lakodalomról alsóvárosi szokás és hagyomány szerint.
Folytatás: 269.
260. SZOMBATFALVY György: A magyar tanyai közigazgatás. = 41--44. p.
Kiss István: A magyar tanyai közigazgatás. A tanyapolitika vázlata c. könyvének ismertetése.
261. KOVÁTS Ferenc: A tudóvész elleni küzdelem lehetősége és eredményei az Alföldön. = 44--48. p.
262. Kérdés. - Feleletek. = 48. p.
Kérdés. 55. NAGY SZEDER István: Markalf-út.
Feleletek. 50. KISS Lajos: Boldog.
SEBŐK János: Boldog.
51. Vadász és halász babonák. ZSOLDOS Andor és ZSÁK József feleletei.
263. BIBŐ István: Nomád népek lángelméi. Géza és Sarolt. = 49--58. p.
Előzmény: 229.
264. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A szeged-vidéki parasztház és az alföldi magyar háztípus. = 59--69. p.
A szegedi parasztház típusáról, fejlődéséről, rendszeréről, tüzelőberendezésének eredetéről, fejlődéséről.

5. évfolyam 1933.

265. CSEFKÓ Gyula: Targonya. = 69--80. p.
A szó eredetéről, értelmezéséről, ismeretéről, használatáról. Szólások vagy szólásszerű kifejezések a targonyáról.
266. HORGER Antal: Piszok. = 80--81. p.
A szó eredetéről.
267. ORTUTAY Gyula: Nyíri, rétközi nóták. Közli: - - . = 81--82. p.
Folytatás: 280., 295., 319.
268. BANNER János: A békési községi levéltárban őrzött Litterae Currentales viselettörténeti adatai. /1. rész/. = 82--87. p.
Folytatás: 284.
269. BÁLINT Sándor: Lakodalmi szokások Szeged-Alsóvároson. 2. /rész/. = 87--95. p.
Az esküvőről, lakodalomról alsóvárosi szokás és hagyomány szerint. Előzmény: 259.
270. HUSZÁR György -- SZIRÁKY István: Faji vizsgálatok Szeged és környéke lakosságán. = 95--97. p.
271. LAJTHA László: Bálint Sándor: Szeged népe. = 97--99. p.
Népdalgyűjtemény kritikája.
272. Kérdés. - Feleletek. = 99--100. p.
Kérdés. 56. Kócipor, kóciporos szavak jelentése?
Feleletek. 34. Sík, síkság, térhely, térség, tisztás. NAGY SZEDER István, NYÍRI Antal, SEBŐK János, BENKŐ István, ZSOLDOS Andor, ALMÁSI Ferenc feleletei.
273. HORGER Antal: A magyar nyelvjárások ö-zése. = 101--107. p.
Az ö-zés hangtani magyarázata. Észlelhetőségéről, nyelvjárásterületeiről, keletkezéséről.
274. ORTUTAY Gyula: A magyar lélek alapvonásai népi kultúránkban. /1. rész/. = 107--116. p.
Folytatás: 289.
275. /BÁTKY Zsigmond/: Katymár. = 117. p.
A helynév eredetéről.
276. BÁTKY Zsigmond: Korczánd. = 117--118. p.
A helynév eredetéről.
277. BEKE Ödön: Közle, szegle, szuglya. = 118--119. p.
Szómagyarázatok.
278. MOÓR Elenér: A magyarság háza. = 119--124. p.
Vita Bátky Zsigmonddal a magyar ház eredetéről.

5. évfolyam 1933.

279. NYÍRI Antal: A csákok szó története. = 125--128. p.
280. ORTUTAY Gyula: Nyíri, rétközi nóták. 2. /közlés/. Közli: - - - = 128--130. p.
Előzmény: 267. Folytatás: 295., 319.
281. KISS Lajos: A cégér, cégérszentelés. = 130--133. p.
A cégér kinézetéről, készítéséről. A cégérszentelésről, mint népszokásról.
282. SZENDREY Zsigmond: Az új asszony avatása. = 133--134. p.
283. SZENDREY Ákos: Makói házassági szokások. = 134--137. p.
284. BANNER János: A békési községi levéltárban őrzött Litterae Currentales viselettörténeti adatai. 2. /rész/. = 138--143. p.
Előzmény: 268.
285. /SEBESTYÉN Károly, Cs./ Cs. S. K.: Madarassy László: A magyar pásztor-művészetről. = 143--146. p.
Tanulmányismertetés.
286. Kérdések. - Feleletek. = 146--148. p.
- Kérdések. 57. Ny. A.: Visszanézó jelentése?
58. Ny. A.: A csúszik ige származékai?
- Feleletek. 49. ECSEDI István: Csihész.
34. Sík, síkság, térhely, térség, tisztás. KEPETS Imre, LUKÁCSI Imre, TURZA Pál, JENES Miklós, TORMA Gyula, LAKOS Ferenc, TORMA Lehel, VIDA József, HOLLER Ágnes, EHRLICH Vilma, KOPÁCSI Béla, BEDE György, BONA Péter, BAKY Lajos, HAGYÓ György, GARZÓ Béla, SIMON Béla, HALÁSZ Béla, NAGY Dezső, RÉVFI Imre feleletei.
35. Izmos. NAGY SZEDER István, TAKÁCS Béla, KOÓS Róza feleletei.
287. MÉSZÖLY Gedeon: Magyarázatok az Ó-magyar Mária-síralomhoz. = 149--154. p.
288. BIBÓ István: Dugonics András. 2. /rész/. 2. Dugonics mint eposzíró. = 155--162. p.
Előzmény: 241.
289. ORTUTAY Gyula: A magyar lélek alapvonásai népi kultúránkban. 2. /rész/. = 162--169. p.
Előzmény: 274.
290. BEKE Ödön: Hengerbóc. = 169--171. p.
Szómagyarázat.
Folytatás: 308. p.

5. évfolyam 1933.

291. BÁTKY Zsigmond: Kács, Kácsfalu. = 171--172. p.
Helységnevmagyarázat.
292. ORTUTAY Gyula: Adalék Szeged-vidéki nép-zene kérdéséhez. = 172--173. p.
293. ERODDI JÓZSEF: Halászbabonák. = 173. p.
294. KNEF Izidor: "Porhajas". = 173--174. p.
Béke Üdön magyarázatának cáfolata.
Előzmény: 255.
295. ORTUTAY Gyula: Nyíri és rétközi nóták. 3. /közlés/. Közli: - - - =
174--175. p.
Előzmény: 267., 280. Folytatás: 319.
296. BÁLINT Sándor: Adalékok a szegedi néphithez. Szümöcsörű /szemölcsről/
való. = 175--176. p.
297. IRMÉDI-MOLNÁR László: Tápé község háziipara. = 176--185. p.
A tápéi szatyor- és gyékényponyva fonásról.
298. ECSEDY István: A kántálás Debrecenben. = 185--188. p.
A népszokás leírása, köszöntő vers közlésével.
299. SZENDREY Zsigmond: Márton napja. = 188--191. p.
A Márton-napi szokásokról, hiedelmekről.
300. GUNDA Béla: Ecsedi István: Népies vadfogás és vadászat a debreceni ha-
tárban és a Tiszántúlon. = 192--193. p.
Könyvismertetés.
301. NYÍRI Antal: Nagy József: Teljes magyar nyelvtan kérdés-felelet formá-
ban. = 193. p.
Iskolai segédkönyv ismertetése.
302. Kérdések. - Feleletek. = 193--196. p.
- Kérdések. 59. Törkölt szó elterjedtsége?
60. HÉKÉDI A.: Látni látom elemzése.
- Feleletek. 35. Izmos. GÁL Sándor, SÁPY János, LUKÁCSI Imre, SEBŐK
János, HOLLÓ János, MAKAY József, SIMON Béla, SOMOGYI
Lajos, PESTI Miklós, HORVÁTH Ferenc, EHRLICH Vera,
HALÁSZ Béla, OROSZ Miklós, TOLDY Jenő, MOLLER Pál fe-
leletei.
36. Pajzán. BAKY Lajos, TAKÁCS Béla, TOLDY Jenő, SEBŐK Já-
nos, EHRLICH Vera, SÁPY János, LUKÁCSI Imre, LAKOS
Ferenc, GARZÓ Béla, BENKŐ István, RECHER Róza, ALMÁ-
SI Ferenc, ZSOLDOS Andor, TORMA Gyula, NAGY SZEDER
István, BÉDE György, NAGY György, VIDA József, SIMON
Pál, RÉVFI Imre, RETTEGI Istvánné, ENDRE László,

5. évfolyam 1933.

- MOLLER Pál, PESTI Miklós, SOMOGYI Lajos, KOPÁCSY Béla, HOLLÓ János, SIMON Béla, SZÍVÓS Mihály, FRAJKA József feleletei.
37. Nap alatt van. Szólás. FEKETE Béla, MINAY Lajos, KISS Lajos, Marjalaki; RETTEGI Istvánné, KISS Lajos feleletei.

6. évfolyam 1934.

303. GYÖRFFY István, sz/igeti/: A matyók mezőgazdasága. 1. /rész/. = 1--8.p.
A matyók szokásainak leírása.
Folytatás: 316.
304. BÁTKY Zsigmond: Alföldi kandallós-istálló és ősi magyar tűzhelyes-ház. = 8--13. p.
A kandallós-istálló kinézetéről, használatáról, a tűzhelyes-ház eredetéről.
305. SEBESTYÉN Károly, Cs.: II. Géza, IV. Béla és a magyar urak székei. = 14--16. p.
Folytatás: 326.
306. CSEFKÓ Gyula: Üszögös Szent Péter. = 17--19. p.
Üszögös Szent Péter napi hiedelemről, az elnevezés eredetéről.
307. HORGER Antal: Irádor. = 19--20. p.
Szómagyarázat.
Folytatás: 329.
308. /ERDŐDI József/ if.: Hengerbóc. = 20. p.
Szómagyarázat kiegészítése.
Előzmény: 290.
309. GUNDA Béla: Földberejttet kincs a békésmegyei nép képzeletében. = 21--23. p.
Hiedelmek, babonák, mondások.
310. SZENDREY Zsigmond: Apróbb szokások, népszokás-töredékek. 1. /rész/. = 24--28. p.
Népszokások forrásokkal.
Előzmény: 2. Folytatás: 356., 369.
311. KISS Lajos: Szellemlátók. = 29--37. p.
A gölöncsérek életéről, betegé-, "szellemlátóvá" válásáról.
312. MOÓR Elemér: Helynévkutatás és nyelvészet. (Meggjegyzések egy könyv módszeréhez). = 37--47. p.
Schwartz Elemér: A nyugatmagyarországi német helységnevek c. könyvének ismertetése, bírálata.
Folytatás: 323., 346.
313. Kérdések. - Feleletek. = 47--48. p.
Kérdések. 61. if.: Irdoló.
62. BANNER János: Népszokás. Elhalt legény összeházásítása a sírban fiatal leánnyal.
Feleletek. 32. FEKEIE Béla: Kántálás.
37. Nap alatt van. ZSOLDOS Andor, BAKY Lajos, BENKŐ István feleletei.

6. évfolyam 1934.

- 3B. Kun. NAGY SZILÁR István, ZSÁK József, BAKY Lajos, SEBŐK János, GÁL Sándor, GARZÓ Béla, ALMÁSI Ferenc, TOLDY Jenő, NYÍRI Antal, TAKÁCS Béla, RETIECI Istvánné, BINKÓ István, MINAY Lajos, ENDRE László feleletei.
314. HÉSZÖLY Gedeon: Móra Ferenc. : 49. p.
Nekrológ.
315. HÉR József: Magyar trónöröklés a X-XII. században. = 50--63. p.
Az öröklésjogról.
316. GYÖRFFY István, sz/igeti/: A matyók mezőgazdasága. 2. /rész/. = 63--71. p.
A matyók mezőgazdasági szokásairól.
Előzmény: 303.
317. VISKI Károly: Szüli. /Egy régi magyar hangszernév./ = 71--75. p.
Folytatás: 350.
318. HORGER Antal: Gregus és Gegus. = 75--78. p.
A nevek eredetének magyarázata.
319. ORTUTAY Gyula: Nyíri, rétközi nóták. 4. /közlés/. Közli: - - . = 78--80. p.
Előzmény: 267., 280., 295
320. FÉL Edit: Ruházkodás Hartán. = 80--89. p.
A női viseletről. A férfiak viseletéről. A kender feldolgozásáról.
A gyapjú és bőrök feldolgozásáról.
321. FRÖEL Ferenc: Egy parasztváros társadalmi szerkezete. 1. /rész/. = 89--100. p.
Makó társadalomrajza. 1. Szerkezeti kép. 2. A mai paraszttársadalom egységei. 3. Egyéniség és közösség. 4. Osztálytudat, osztályharc.
Folytatás: 332., 389..
322. ORTUTAY/ Gyula/: Szegedi Kis Kalendárium. 1934. = 101. p.
Könyvismertetés.
323. MOÓR Elemér: Helynévkutatás és nyelvészet. 2. /rész/. (Meggjegyzések egy könyv módszeréhez). = 101--111. p.
Schwartz Elemér: A nyugatmagyarországi német helységnevek c. könyvének ismertetése, bírálata.
Előzmény: 312. Folytatás: 346.
324. Kérdések. - Feleletek. = 111--112. p.
Kérdések: 63. Falu szó többesszáma?
64. Szárnyék jelentése?
65. Hogy nevezi a nép a búzavirágot?
66. Időgen népelemek betelepülését jelző utcanevek?

67. Jellegzetes korcsma- és szállodanevek?
 68. Szólás: Majd kiadom neki a nyargalót. Hol ismerik?
- Feleletek. 38. Kun. KISS Lajos, Marjalaki; ZSOLDOOS Andor, KINCS Elek, feleletei.
39. TAKÁCS Béla: Elcsapta a hasát.
40. Bakarasz. NAGY SZEDER István, VIDA József, MAKAY József, NYÍRI Antal, TOLDY Jenő, TORMA Gyula, KEPETS Imre, EHRlich Vera, ENDRE László, RÉVfy Imre, MOLLER Ágnes, GÁL György, FRAJKA József, ALMÁSY György, MÓCZÓ Sándor, TAKÁCS Béla feleletei.
42. Bérc. BAKY Lajos, GARZÓ Béla, ZSÁK József, MOLLER Ágnes, HALÁSZ Béla, RÉVfy Imre, JENES Miklós, KOPÁCSI Béla, HOLLÓ János feleletei.
325. BIBŐ István: A számok szerepének és jelentésének kialakulása az emberiség történetében. /Első közlemény/. = 113--140. p.
 Folytatás: 360.
326. BÁTky Zsigmond: II. Géza, IV. Béla és a magyar urak székei. (Válasz Cs. Sebestyén Károlynak): = 141--144. p.
 Vita a szék eredetéről.
 Előzmény: 305.
327. SEBESTYÉN Károly, Cs.: (Felelet BÁTky Zsigmondnak). = 144--147. p.
 Előzmény: 305., 326.
328. BEKE Ödön: Kopaszi kákó. = 147--148. p.
 Jelentésmagyarázat.
329. IMPLON József: Trádor. = 148--151. p.
 Szómagyarázat.
 Előzmény: 307.
330. HONTI János: Mesekutatás és mesegyűjtés. = 151--158. p.
 Céljukról, a mesekutatás formáiról.
331. ORTUTAY Gyula: A szerelem Ajak-on a házasságotig. /1. rész/. = 159--167. p.
 Folytatás: 342., 354.
332. ERDEI Ferenc: Egy parasztváros társadalmi szerkezete. 2. /rész/. = 167--173. p.
 Makó társadalomrajza. 5. A kigazda. 6. Osztályrétegződés. 7. Felekezeti tagozódás. 8. Pártok, egyesületek. 9. A család. 10. Az ifjúság rétegződése.
 Előzmény: 321. Folytatás: 389.
333. Kérdések. - Feleletek. = 173--176. p.
- Kérdések. 69. M. G.: Mióta kétágú? A kifejezés jelentése.
 70. M. E.: Milyen állatokat herélnek foggal?
 71. M. E.: Milyen népi eljárások vannak, ha a tehén nem akarja a tejet leadni?

6. évfolyam 1934.

- Feleletek. 42. Bérc. HAGYÓ György, SÁPY János, KINCS Elek feleletei.
 43. Gólyakörömke. WINKLER György, KISS István, Turai; BALINT Károly, NAGY SZEDER István feleletei.
 45. Világközepe. MOLODVÁNYI Imre, PAPP József, VIOA József, MAKAY József, SIMON Pál, ZSÁK József, PÉTER István, TORMA Gyula, RÉVFI Imre, MOLLER Ágnes, HAGYÓ György, PESTI Miklós, SIMON Pál Szilveszter, SIMON Béla, HOLLÓ János, CSILLIK Bertalan, EHRLICH Vera, SZÍVÓS Mihály, ZSOLDOS Andor, ORSZ Miklós, MÓCZÓ Sándor, TÖRÖK János, TÓTH János, SÁPY János, DIÓS SZILÁGYI Sámuel, LAKOS Ferenc, ENDRE László, TAKÁCS Béla, RETTEGI Istvánné, BENKŐ István, ALMÁSI Ferenc, KINCS Elek, BAKY Lajos feleletei.
 46. Tülok. NAGY SZEDER István, SIMON Béla, LUKÁCSI Imre, ZSOLDOS Andor, MOLLER Ágnes, LAKOS Ferenc, BEDE György, BÓNA Péter, RÉDEI Imre, PAPP József, BAKY Lajos feleletei.
334. VISKI Károly: A képmutogató. = 177--185. p.
 Arany János: A kép-mutogató c. balladája kapcsán a képmutogató mes-
 terségről, a képmutogató ponyváról.
335. CSEFKŐ Gyula: Szamártetetés. = 186--190. p.
 A kifejezés eredetéről, jelentéséről, előfordulásáról.
336. B/ÁTKY/ Zs/igmond/: Csicsó és társai. = 190--195. p.
 A Csicsó név eredetéről.
337. BEKE Ödön: Sárhotik. = 195--196. p.
 A szó eredetéről, jelentéséről, változatairól.
338. HORGER Antal: Bámul és családja. = 196--199. p.
 A bámul ige, a báva és bamba melléknév eredetéről.
339. HORGER Antal: A teremburáját. = 199--200. p.
 E káromkodás eredetéről.
340. NYÍRI Antal: Berze Nagy János szólásmagyarázatai. = 200--207. p.
 Berze Nagy János: Magyar szólásaink és a folklóre c. tanulmányának
 bírálata.
341. TURI Károly: A fonás és a cifra. = 207--211. p.
 A kender feldolgozásáról, a fonásról és a cifravivésről, mint nép-
 szokásról.
342. ORTUTAY Gyula: A szerelem Ajak-on a házaseletig. 2. /rész/. = 211--
 217. p.
 A népszokás leírása.
 Előzmény: 331. Folytatás: 354.

6. évfolyam 1934.

343. BÁLINT Sándor: Régi tervek a szegedi közlegelő hasznosítására. = 218--221. p.
Petrovits István, Szeged tanácsnokának 1846. június 1-én beadott javaslatáról, Kolb Ádám főjegyző iratáról, Korda János polgár hozzászólásával, Nagy Pál polgár ajánlásáról.
344. BARANYAI Erzsébet: A budapesti Új Iskola és Leánylíceum növendék munkáinak kiállítása. = 222--223. p.
345. /SOLYMOSSY Sándor/ S.: Madarassy László: Barna János a feszületfaragó. = 223--224. p.
Könyvismertetés.
346. MOÓR Elemér: Még egyszer a nyugatmagyarországi német helynevek kérdéséhez. = 224--229. p.
Schwartz Elemér: A nyugatmagyarországi német helységnevek c. könyvének újbóli bírálata Schwartz Elemér válasza kapcsán.
Előzmény: 312., 323.
347. Kérdések. - Feleletek. = 229--232. p.
- Kérdések. 72. Népryelvi növény- és állatnevek gyűjtésére felhívás.
73. Katicabogár nevei?
74. Piros-fekete bogár neve?
75. B. Ü.: Szamárkenyér növénynév?
- Feleletek. 46. Tülbök. WINKLER György, TURZA Pál, MÖLLER Pál, HALÁSZ Béla, MÓCZÓ Sándor, TÖRÖK János, GARZÓ Béla, ALMÁSI Ferenc, TAKÁCS Béla, FEKETE Béla, RETTEGI Istvánné, MINAY Lajos feleletei.
47. Mirtó. SEBŐK János, TOLDY Jenő, PÁLINKÓ László, TAKÁCS Béla, KISS Lajos, Marjalaki, ZSOLDOS Andor, MINAY Lajos, feleletei.
49. Csihész. NAGY SZFER István, TAKÁCS Béla, FEKETE Béla, KINCSE Elek, RECHER Róza, WINKLER György, SÁPY János, KOPÁCSI Béla, PÁLINKÓ László, HAGYÓ György, SEBŐK János, HORVÁTH Ferenc, BÁLINT Károly, PAPP József feleletei.

7. évfolyam 1935.

348. MNÓR Elemér: Latinbetűs helyesírásunk eredete. = 1--14. p.
Melich János: Latinbetűs helyesírásunk eredete c. tanulmányának bírálata.
349. GUNDA Béla: Régi tűzhelyek és konyhaműveletek a békési Sárrét déli részén. /1. rész/. = 15--29. p.
Folytatás: 361.
350. BEKE Ödön: Sűvöltő. /Adatok egy régi hangszer történetéhez/. = 29--30. p.
Előzmény: 317.
351. SZILÁDY Zoltán: A vontató. = 30--31. p.
A vontató értelmezéséről.
Folytatás: 397.
352. ZOLTAI Lajos: Dőzbunda: földbunda: zöld December. = 31--33. p.
Az elnevezések eredetéről, jelentéséről.
353. ZOLTAI Lajos: Az égő gyertya mint időmérő. = 33--34. p.
Szokásnyagarázat.
354. ORTUTAY Gyula: A magyar parasztság szerelmi élete. (Kritikai és módszertani vizsgálódás). = 34--41. p.
Előzmény: 331., 342.
355. ORTUTAY Gyula: Rétközi mese. Közli: - - . = 41--44. p.
356. SZENDREY Zsigmond: Apróbb szokások, népszokástörödékek. 2. /rész/. = 44--49. p.
Előzmény: 2., 310. Folytatás: 369.
357. KELEMEN József: Horger Antal: A magyar nyelvjárások. = 49--56. p.
Könyvismertetés.
358. Kérdések. - Feleletek. = 56--58. p.
- Kérdések. 76. Z. L.: Ki ismeri a duttyán szót?
77. A gógány szó jelentése?
78. Hol használnak kétrudas parasztszekeret?
79. Vállon keresztbetett vízhordó, ételhordó rudak.
80. K. S.: Egycsövű, kétcsövű.
81. Egy vers (Ezernyolcszázhetvenkettő...) folytatása?
- Feleletek. 49. Csihés. KEPETS Imre, KISS István, Turai; GÁL György, TORMA Gyula, HALÁSZ Béla, ORSZ Miklós, MÖLLER Ágnes, KINCS Elek feleletei.
51. Halász és vadász babonák. SIMON József, ENDRE László, TORMA Lehel, TORMA Gyula, RÉDEI Imre, MÖLLER Ágnes, MÖLLER Pál, SIMON Béla, WINKLER György, TURZA Pál feleletei.
25. KOCZKÁS Sándor: Daku.
36. Uő.: Pajzán.

7. évfolyam 1935.

34. Uő.: Sík, síkság, tér, tisztás.
 45. Uő.: Világközepe.
 47. Uő.: Műbó.
 48. Uő.: Dűrgés.
 50. Uő.: Boldog.
 51. Uő.: Vadászhabona.
 54. SZIGALMY Gyula: Csereposik.
 56. Uő.: Kőciporos.
359. SIBESYFÉN Károly, Cs.: A magyar rovásírás betűrovásáról. = 59--67. p.
 Kémeth Gyulának a magyar rovásírásról szóló összefoglalása kapcsán.
360. BIBÓ István: A számok szerepének és jelentésének kialakulása az emberi-
 ség történetében. Második közlemény. = 67--95. p.
 Jegyzetekkel.
 Flózmény: 325.
- 361. GUNDA Béla: Régi tűzhelyek és konyhaműveletek a békés Sárrét déli ré-
 szén. 2. /rész/. = 95--101. p.
 Flózmény: 349.
362. BÁTKY Zsigmond: Köpü, köpülés. = 101--103. p.
 A szavak eredetéről, jelentéséről.
363. HORGER Antal: Törköly. = 103--105. p.
 A szó eredetéről, jelentéséről.
364. SZILÁDY Zoltán: Kun nyelvtörödékeink gyűjtése. = 105--106. p.
 Felhívás a kun nyelvtörödékek felkutatására, és a kun miatyánk köz-
 lése.
 Folytatás: 434.
365. TOMORI Viola: A parasztok szókincsében élő személyiségjegyek össze-
 gyűjtése. = 107. p.
 Felhívás nyelvjárási sajátosságok gyűjtésére.
366. HONTI János: Mesetudomány és vallástörténet. = 107--124. p.
 A kacsalábon forgó várkastély motívumának eredetéről, előfordulásá-
 ról. A mesetudomány problematikájáról.
367. FÁLASI István: A garabonciás (egy öreg pásztor elbeszélése után).
 Közli: - - . = 124--126. p.
 A néphit szerinti sárkánykútról.
368. GYÖRFFY István /szigetli/: Vadméh keresés Biharban. = 126--128. p.
 A vadméh keresés ősi módjáról.
 Folytatás: 387.
369. SZENDREY Zsigmond: Apróbb szokások, népszokás-törödékek. 3. /rész/. =
 129--135. p.
 Flózmény: 2., 310., 356.

7. évfolyam 1935.

370. ORTUTAY Gyula: Erdei Ferenc: A makói parasztság társadalomrajza. = 135--136. p.
Erdei tanulmányának ismertetése.

371. KÉLFMÉ József: Balassa-emlékkönyv. = 136--142. p.
Balassa Józsefnek, a Magyar Nyelvőr szerkesztőjének 70. születésnapjára készült emlékkönyv ismertetése.

372. ORTUTAY Gy(ula): Szegedi Kis Kalendárium. 1935. = 142--143. p.
A kalendárium ismertetése.

373. Kérdések. - Feleletek. = 143--146. p.

- Kérdések. 82. Süskata, Süspelike rovarnevek.
83. Acát-macat ikerszavak.
84. Húsvéti népszokás?
85. Ismeretes-e az Alföldön a gica (gicca, kixa, kico) szó? Jelentése?
86. A nád- v. zsuppköteg alföldi neve?
87. Cserecsura?

- Feleletek. 63. KÖCZKÁS Sándor: Falu többesszáma.
64. SZEGHALMY Gyula: Szárnyék.
65. Uő.: Búzavirág.
67. SZEGHALMY Gyula: Utca- és kocsmanevek.
52. Vadász- és halászbabonák. SIMON Pál, ALMÁSI Ferenc, SIMON Béla, TURZA Pál, SZÍVÓS Mihály, MÖLLER Pál, TORMA Lehel, PESII Miklós, HOLLÓ János feleletei.
53. RÖDE Imre: Koldusláb.
63. Uő.: Falu többesszáma.
64. Uő.: Szárnyék.
66. Uő.: Utcanévek.
69. Györfly István: Kétágú.
70. KÖCZKÁS Sándor: Herélés foggal.
71. Uő.: Tejelés.
72. Uő.: Állatnevek.
73. Uő.: Katicabogár.
74. Uő.: Piros-fekete bogár.
75. Uő.: Szamárkenyér.
76. KÖVÁCS György: Duttján.

374. MÁSZILY Gedeon: Bibó István. = 147--149. p.
Nekrológ.

375. ORTUTAY Gyula: Bibó István, az etnológus. = 149--151. p.
Nekrológ.

376. (BIBÓ István): A számok jelentése a IX-XIII. századi magyarság történetében. = 152--171. p.
Jegyzetekkel.

377. IVÁNYI Béla: Régi magyar növénynevek. = 172--186. p.
A szegedi-alsóvárosi ferencrendi kolostor könyvtárának 1542-ben nyomtatott latin herbáriuma magyar növénynév bejegyzései.

7. évfolyam 1935.

378. KELEMEN József: Fonológiai alapfogalmak. Megjegyzések Laziczius bevezető tanulmányára. = 186--216. p.
Laziczius Gyula: Bevezetés a fonológiába c. művének bírálata.
379. TÚRI Károly: Bicske. = 216--219. p.
A helynév eredetéről.
380. BÁTKY Zsigmond: Libicke és palóka. = 219--221. p.
A szavak eredetéről, jelentéséről.
381. KELEMEN József: Kóly, a világ közepe. = 221--223. p.
Szólásmagyarázat.
382. HORGER Antal: Dutyi. = 223--225. p.
A szó eredetéről, jelentéséről.
383. Kérelem a népies növény- és állatnevek gyűjtésére. /Közred. az/ Országos Néptanulmányi Egyesület és a Magyar Nyelvőr szerkesztősége. = 225. p.
384. SZILÁDY Zoltán: Egy újkeletű legenda. = 226. p.
Csokonai Vitéz Mihály és Bessenyei György találkozásának legendájáról.
385. TÁLASI István: A cselédsor a Kiskunságon. = 227--239. p.
A gazda és cselédség viszonyáról, életéről, ruházatáról.
386. TÁLASI István: Tanórok, tanór. = 240. p.
A szó jelentésének magyarázata.
387. IMPLÓM József: Vadméhkeresés. = 241. p.
Előzmény: 368.
388. GUNDA Béla: Marokverő. = 241--243. p.
A szó jelentésének magyarázata, előfordulása.
Előzmény: 8. Folytatás: 407., 419.
389. ERDEI Ferenc: Területi csoportok egy mezőváros társadalmában. /Adalék Makó társadalomrajzához/. = 244--252. p.
Előzmény: 321., 332.
390. GUNDA Béla: Bodor Antal: A falukutatás vezérfonala. = 252--254. p.
Könyvismertetés és bírálat.
Folytatás: 398.
391. Kérdések. - Feleletek. = 254--257. p.
Kérdések. 88. A felszólító mód -j jelének eredete?
Feleletek. 53. Koldusláb. ÁBRAHÁM Jenő, MÁRTON Árpád, ANTALIK feleletei.
54. Cserepcsik. KOLOSVÁRY Gábor, LÁZÁR József, ZALATAY Elemér, MÁRTON Árpádné, LACSNI Jusztna, CSERI Júlia feleletei.

7. évfolyam 1935.

55. Markalf-útja. ZALATAY Elemér, BUZA Ilona, VARRÓ Antal feeleletei.
57. ZALATAY Elemér: Visszanéző.
65. Búzavirág. ARADVÁRI Béla, KOLOSVÁRY Gábor feeleletei.
66. Utcanevek. ARADVÁRI Béla, DIÓS SZILÁGYI Sámuel, IRAGOR Ignác, NAGY SZEDER István, ZALATAY Elemér, LÁZÁR József feeleletei.
73. Katicabogár.
74. NYÍRI Antal: A felszólító mód -j jele.

8. évfolyam 1936.

392. MÉSZÁROS Gyula: Az első hun nyelvemlék. (A szeged-nagyszéksői hun felirat megfejtése). = 1--12. p.
Folytatás: 417., 474.
393. BORZSÁK Endre: Gabonaraktározás Monor környékén. = 12--14. p.
A gabonatarítás régi módjáról.
394. SEBESTYÉN Károly, Cs.: Gomb és gombház. = 15--20. p.
A gomb és gombház keletkezéséről, a gombdivat Nyugat-Európába kerüléséről. A gomb szó eredetéről.
395. HORGER Antal: Térdszéli Katica. = 20--21. p.
Térdszéli és hasonló családnevek kialakulásáról.
396. MÉSZÖLY Gedeon: Ürügy. = 22. p.
A szó eredetéről.
397. SZÖNYI Sándor: A vontató. = 23--24. p.
A szó jelentéséről és a vontatásról.
Előzmény: 351. Folytatás: 421.
398. BODOR Antal: A falukutatás kérdéséhez. = 25. p.
Válasz Gunda Béla bírálatára.
Előzmény: 390.
399. MOÓR Elemér: Fehér Géza: A bolgár-törökök kapcsolatai a magyarsággal és a legújabb magyar őstörténetkutatás. = 25--26. p.
Könyvkritika.
400. MOÓR Elemér: Tamás Lajos: Rómaiak, románok és oláhok Dácia Trajanában. = 27--30. p.
Könyvkritika.
401. /MOÓR Elemér/ -oó-: Weidlein János: A dülönévkutatás történeti vonatkozásai. = 31--32. p.
A dolgozat kapcsán a dülönévgyűjtésről.
402. Az Alföldkutató Bizottság /közleménye/. = 32. p.
A szerkesztőváltásról.
403. KELEMEN József: Nyelvjáráskutatás, népnyelvkutatás. = 33--42. p.
A nyelvjáráskutatás és népnyelvkutatás elvi megkülönböztetéséről, és az ebből fakadó módszertani elvekről.
404. ECKERT Irma: A népi észjárás - kelmenevekben. = 42--43. p.
A kelmék névadásáról.
405. SZENDREY Zsigmond: Őszi jelesnapjaink. = 43--49. p.
Őszi szokásokról.

8. évfolyam 1936.

406. MOÓR Elemér: Megjegyzések a névhasználat kérdéséhez. = 49--59. p.
Az idegen nevek írásáról.
407. KOVÁCS Gyula: Marokverő. = 60--62. p.
A kifejezés magyarázata.
Előzmény: 8., 388. Folytatás: 419.
408. ERDŐDI József: Csúry Bálint: Szamosháti szótár. = 62--64. p.
Könyvismertetés.
409. Kérdés. = 64. p.
Kérdés. 89. Népszokások.
410. UJVÁRINÉ KERÉKGYÁRTÓ Adrienne: Boldog község népének viselete. = 65--74. p.
411. HORGER Antal: Páholy. = 74--76. p.
A szó eredetéről, történetéről.
412. MOÓR Elemér: Néhány magyar szó viszontagságai. = 77--85. p.
A szoba, konyha, kemence, kályha, asztal szavak származásáról.
413. FFKELÉ Béla: Komafogadás Tápén. = 85--86. p.
A népszokás leírása.
414. DUGONICS Ferenc: Közmondások és szólásmódok. Kálmány Lajos hátramaradt kézírataiból közli: - - . = 86--88. p.
415. HONTI János: Új kézikönyv a magyar népköltésről. = 88--96. p.
A Magyarság Néprajza 3. kötetében lévő, a magyar népköltésre vonatkozó fejezetek ismertetése.
416. Kérdés. = 96. p.
Kérdés. 90. Népi szólások.
417. MÉSZÁROS Gyula: Hunok és magyarok. = 97--109. p.
Előzmény: 392.
418. MOÓR Elemér: Magyar helynévtípusok. = 110--117. p.
A helynévképzésről, névadási módokról.
419. GUNDA Béla: Még egyszer marokverő szavunk tárgyi jelentéséről. = 117--120. p.
Előzmény: 8., 388., 407.
420. BEKE Ödön: Borzas. = 120--121. p.
A szó jelentéséről, eredetéről.
421. BALOGH István: Vontató és boglya. = 122--123. p.
A szó jelentéséről, a vontató rakásról, a "szekeres-boglyá"-ról.
Előzmény: 351., 397.

B. évfolyam 1936.

422. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. /1. közlés/. = 123--125. p.
Folytatás: 435., 440., 448., 465., 481., 493., 507., 515.
423. MOÓR Elemér: N. Sebestyén Irén: Az uráli nyelvek régi halnevei. = 125--127. p.
Könyvismertetés.
424. MOÓR Elemér: Fodor Ferenc: Adatok a magyar gyepük földrajzához. = 127--128. p.
Tanulmánybíráló.
Folytatás: 441., 442.
425. TÁLASI István: Itatók és itatás a Kiskunságban. = 129--135. p.
426. HORGER Antal: Pá! és táj! = 136--139. p.
A két búcsúzó szó eredetéről.
427. KISS Lajos: A hódmezővásárhelyi mészáros mesterségről. = 140--153. p.
428. ERDŐDI József: Társadalmi szempontú népnyelvkutatás. = 153--158. p.
A nyelvjárástanulmányozás feladatairól.
429. BEKE Ödön: Kútsudár. = 158. p.
A szó jelentéséről.
Előzmény: 231.
430. E/RDŐDI/ J/ózsef/: Laziczius Gyula: A magyar nyelvjárások. = 159--160. p.
Tanulmányismertetés, bíráló.
431. T. Gy.: Szabó Kálmán: Kecskeméti tanyák. = 160. p.
Dolgozatismertetés.
432. MÉSZÁROS Gyula: Rovásírásos kun nyelvemlékek. = 161--178. p.
433. MOÓR Elemér: Rákos. = 179--186. p.
A szó jelentéséről, származásáról.
434. TÁLASI István: "Kun nyelvtörödékeink gyűjtése". = 186--187. p.
Szilády Zoltán közlésének helytelenségéről és egy helyes borköszöntő közlése.
Előzmény: 364.
435. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. 2. /közlés/. = 187--190. p.
Előzmény: 422. Folytatás: 440., 448., 465., 481., 493., 507., 515.
436. HORGER Antal: Knieza István: Pseudorumänen in Pannonien und in den Nordkarpathen. = 190--192. p.
Könyvismertetés.
437. MOÓR Elemér: Alföldi András: Medvekultusz Euráziában. = 192. p.
Tanulmányismertetés.

8. évfolyam 1936.

438. MOÓR Elemér: Pseudogallica. = 193--209. p.
A szavak hamis eredetmagyarázatáról.
439. TÁPAY SZABÓ Gabriella: Tápe és Szeged pecsétpöre. = 209--215. p.
Tápe és Szeged jogi kapcsolatáról.
440. KISS László: Nagykörösi tájszótár. 3. /közlés/. = 216--217. p.
Előzmény: 422., 435. Folytatás: 448., 465., 481., 493., 507., 515.
441. FODOR Ferenc: Az Árpád-kori gyepük kérdéséhez. 1. /közlés/. = 218--219. p.
Válasz Moór Elemér bírálatára.
Előzmény: 424. Folytatás: 442.
442. MOÓR E(lemér): (Az Árpád-kori gyepük kérdéséhez). 2. /közlés/. = 219--220. p.
Válasz Fodor Ferenc magyarázatára.
Előzmény: 424., 441.
443. MOÓR Elemér: Bartucz Lajos: Rassz és nyelv. = 221--223. p.
Cikkismertetés.
444. GUNDA Béla: Tóth Kálmán: A Balaton vidék népének építészete. = 223--224. p.
Könyvismertetés.

9. évfolyam 1937.

445. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A magyar parasztház padja. = 1--15. p.
A különböző padokról, történetéről, eredetéről, használatáról, kiné-
zetéről.
Folytatás: 467.
446. SZENDREY Ákos: A sirató. = 15--21. p.
A népszokás és különböző vidékeken élő változatainak leírása.
447. FOKOS Dávid: Színül teljes. = 21--26. p.
A kifejezés szerkezetének magyarázata.
448. KISS László: Nagykörösi tájszótár. 4. /közlés/. = 26--29. p.
Előzmény: 422., 435., 440. Folytatás: 465., 481, 493., 507., 515.
449. /MÉSZÁROS Gyula -- MOÓR Elemér/ Moros Ella: Meskó Lajos: Bengegúz. =
30--32. p.
A cikk ismertetése, bírálata.
Folytatás: 458.
450. KELEMEN József: Csűry Bálint: A népnyelvi bűvэрlat módszere. = 32. p.
Ismeretítés.
451. MÉSZÁROS Gyula: Jazyg nyelvemlék Magyarországon. = 33--51. p.
452. HORGER Antal: Egy érdekes magyar szócsaládról. = 52--55. p.
Az avat ige jelentéséről, eredetéről.
453. BEKE Ödön: Megjegyzések az ormánysági nyelvjárás szókincséhez. = 55--
58. p.
Kiss Géza: Az ormánysági nyelvjárásból c. tanulmány kapcsán.
454. KELEMEN József: Végh József: Adalékok a rokonértelmű szavak keletkezé-
séhez. = 59--64. p.
Tanulmánykritika.
455. /MOÓR Elemér/ -r-r: Belitzky János: A magyar törzsek és nemzetségek
vándorlása. = 64. p.
Dolgozatbírálata.
456. Kérdések. = 64. p.
Kérdések. 91. A gerinc szó (és változatai: girinc, girce, girics)
jelentései?
92. Gorc, goronc, gorond, görnc, görű szavak jelentései?
93. Firkál jelentése?
457. SZENDREY Zsigmond: A betegségek okai és előidézői. = 65--68. p.
Népi babonák.

9. évfolyam 1937.

458. /MÉSZÁROS Gyula -- MOÓR Elemér/ Moros Ella: Bendegúz "leveske". = 69--73. p.
Válasz Mahmud Al-Kasgari álnéven írónak, aki éles hangon foglalkozott a januári számban megjelent ismertetéssel.
Előzmény: 449. Folytatás: 479.
459. SZABÓ Kálmán: A rideg és betyár szó jelentése Kecskemét múltjában. = 73--76. p.
460. TÖRÖK Gyula: Szalmahengerlő (-hengerező). = 76--77. p.
A homokmegkötés eszközéről, módjáról.
461. KELEMEN József: Az újabb német nyelvjáráskutatás módszertani eredményei. = 77--96. p.
A néprajzi szempontú nyelvjáráskutatásról. A nyelvjárásföldrajzról. A nyelvatlasz munkálatairól.
462. KELEMEN József: Egyedem-begyedem... /1. rész/. = 97--108. p.
A kiolvasó gyermekversek kezdő ikerszaváról, változatairól.
Folytatás: 468.
463. NYÍRI Antal: Volt-e jerjünk igealak? = 109--111. p.
Eredetmagyarázat.
464. ERDŐDI József: Guba ki! = 112--114. p.
A guba szó jelentéséről, eredetéről.
465. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. 5. /közlés/. = 114--117. p.
Előzmény: 422., 435., 440., 448. Folytatás: 481., 493., 507., 515.
466. MOÓR Elemér: Szabó István: Ugocsa megye. = 117--128. p.
Könyvismertetés és -kritika.
467. SERESTYÉN Károly, Cs.: Magyar parasztszékek. = 129--146. p.
Különböző székfajtákról, eredetükről, történetükről, szerkezetükről, kinézetükről, előfordulásukról.
Előzmény: 445.
468. KELEMEN József: Egyedem-begyedem... 2. /rész/. = 146--162. p.
Az ikerszavak változatainak előfordulásáról, eredetéről.
Előzmény: 462.
469. KERTÉSZ Manó: Igekötőink történetéhez. = 162--165. p.
470. FOKOS Dávid: Tompor. = 166--170. p.
A testrésznév alakjairól, egymáshoz való viszonyukról, eredetéről, jelentéséről.
471. EÖRDEGH Béla: Néhány falucsúfoló szólás-mondás. = 170--172. p.

9. évfolyam 1937.

472. KOVÁCS Gyula: Az állattenyésztéssel kapcsolatos szokások és babonák Pusztaföldváron. = 172--174. p.
473. KOGUTOWICZ Károly: Ez elkobzott könyv. = 174--176. p.
Féja Géza: Viharsarok című könyvéről.
474. MOÓR Elemér: Hiung-nuk és húnok. - Függelék: Mészáros Gyula: A "török" dahi kötőszóról. = 177--196. p.
A két nép eredetéről.
Előzmény: 392. Folytatás: 488.
475. FOKOS Dávid: A -val, -vel rag eredetének kérdéséhez. = 197--209. p.
476. ERDŐDI József: Az ugor or-tól a magyar gerinc-ig. = 209--217. p.
Eredetéről, történetéről.
477. TIMÁR Kálmán: Fajszí határjárás 1734-ben. = 217--221. p.
A határjárás útvonaláról, a határnevekről.
478. BEKE Ödön: Sirat és temet. = 222--223. p.
A szavak eredetéről, alakjuk magyarozatáról.
479. MÉSZÁROS Gyula: A "Leveské"-től az "Üveggyöngy"-ig. = 224--226. p.
Németh Gyula névmagyarozatainak bírálata.
Előzmény: 458. Folytatás: 485.
480. HORGER Antal: Munkácsi Bernát. = 227--228. p.
Nekrológ.
481. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. 6. /közlés/. = 228--231. p.
Előzmény: 422., 435., 440., 448., 465. Folytatás: 493., 507., 515.
482. SZABÓ Kálmán: Tálasi István: A Kiskunság népi állattartása. = 231--233. p.
Könyvismertetés.
483. /MOÓR Elemér/ -r-r: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik évfordulójának ünnepére. = 233--234. p.
Ismertetés.
484. /MOÓR Elemér/ (M. E.): Szerkesztői üzenet Al Kasgarinak. = 234--236. p.
485. MÉSZÁROS Gyula: Ál-török nép- és személynevek. /1. rész/. = 237--245. p.
Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása c. könyvének elméleteiről, állításairól.
Előzmény: 479. Folytatás: 497., 511., 530.
486. SZENDREY Zsigmond: Tiltások és tiltott cselekvések. = 246--250. p.
Népi hiedelmek.

9. évfolyam 1937.

487. MOÓR Elemér: A hiung-nu és hun azonosság egy újabb "bizonyítéka". = 250--256. p.
Előzmény: 474. p.
488. MÉSZÁROS Gyula: Még egyszer a dahi kötőszóról. = 256--259. p.
Nyelvészeti vita.
Előzmény: 474.

10. évfolyam 1938.

489. MÉSZÁROS Gyula: A nagyszentmiklósi kincs egyik ál-török felirata. = 1--18. p.
A felirat - Mészáros szerint hibás - megfejtéséről.
490. KISS Lajos: Néprajzi tárgyak a hódmezővásárhelyi múzeumban. = 18--25. p.
A pártá, pártaszalag, mángorlósúlyok, tulipános láda, gyalogszék ki-
nézetéről, használatáról és a hozzájuk fűződő szokásokról.
491. MOÓR Elemér: Székeles vagy szakálos? = 25--28. p.
Mollay Károly névmagyarázatának bírálata.
492. MOÓR Elemér: Egy turkológus rosszul sikerült portyázásai. = 28--31. p.
Németh Gyula megállapításainak bírálata.
493. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. 7. /közlés/. = 31--32. p.
Előzmény: 422., 435., 440., 448., 465., 481. Folytatás: 507., 515.
494. MOÓR Elemér: Zsirai Miklós: Finn-ugor rokonságunk. = 32--40. p.
Könyvismertetés, bírálat.
495. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A nomádpásztorkodás életformája. = 41--60. p.
A nomádpásztorkodás keletkezéséről, kifejlődéséről.
496. MOÓR Elemér: A magyar név eredete és a magyar törzsnevek. - Függelék:
Mészáros Gyula: A Gyarmat és Kér nevek vitájához. = 61--77. p.
497. MÉSZÁROS Gyula: Ál-török nép- és személynevek. 2. /rész/. = 77--83. p.
Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása c. könyvének elmé-
letéről, állításairól.
Előzmény: 485. Folytatás: 511., 530.
498. HORGER Antal: Csiszlik és lócsiszár. = 84--89. p.
A szavak eredetéről, jelentéséről.
499. MOÓR Elemér: Pest. = 90--93. p.
A helynév jelentéséről, eredetéről.
500. JUHÁSZ Jenő: Bimbó. = 94--96. p.
A szó eredetéről.
501. VARGHA Károly: Találkozásom egy nótafával. = 96--100. p.
Farkas Ferenc pásztor életéről.
502. VARGHA Károly: Juhász Andris nótája. (Mutatvány Farkas Ferenc dalai-
ból.) = 101--102. p.
503. PAPP László: A kurtakorcsmák üldözése a régi Kecskeméten. = 102--104. p.
A borárúsítás rendjét szabályozó határozatokról és a büntetésekről.
504. BEKE Ödön: Madárlátta kenyér. = 104--105. p.
A kifejezés használatáról, előfordulásáról.

10. évfolyam 1938.

505. BOLVÁRY Ilona: Jeles napokhoz kötött szokások és habonák Kalocsán. = 105--106. p.
506. TÁLASI István: Megjegyzések a kecskeméti pásztorkultúra problémáihoz. = 107--109. p.
Válasz Szabó Kálmán könyvismertetésére, ill. bírálatára.
Előzmény: 482.
507. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. 8. /közlés/. = 110--112. p.
Előzmény: 422., 435., 440., 448., 465., 481., 493. Folytatás: 515.
508. MNÓR Elemér: Gyepüvédelem és településtörténet. = 113--139. p.
A Szent István Emlékkönyv 2. kötetében megjelent Kniezsa István: Magyarország népei a XI. században c. tanulmányának ismertetése, bírálat.

11. évfolyam 1939.

509. MOÓR Elemér: A magyar nyelv régi török és mongol jövevényszavai nyelvtörténeti és őstörténeti szempontból. = 1--63. p.
510. SEBESTYÉN Károly, Cs.: A honfoglaló magyarság és földművelése. = 63--75. p.
511. MÉSZÁROS Gyula: Ál-török nép- és személynevek. 3. /rész/. = 75--87. p.
Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása c. könyvének elméleteiről, állításairól.
Előzmény: 485., 497. Folytatás: 530.
512. MOÓR Elemér: Egy turkológus magyar őstörténeti kalandozásai. = 87--104. p.
Németh Gyula elméleteinek, magyarázatainak bírálata.
513. HORGER Antal: Cicoma. = 105--107. p.
Jelentés- és eredetmagyarázat.
Folytatás: 526.
514. (MOÓR Elemér) -óó-: Orsova. = 107. p.
Vita Kniezsza Istvánnal a szó származásáról.
515. KISS László: Nagykőrösi tájszótár. 9. /közlés/. = 108. p.
Előzmény: 422., 435., 440., 448., 465., 481., 493., 507.
516. Kérdések. = 108. p.
Kérdések. /94/. PAPP László: Jog, igazság, juss szavak. Használja-e őket a nép? Milyen szólásszerű kapcsolataik ismeretese?
517. MOÓR Elemér: Gróf Zichy István: Magyar őstörténet. = 109--115. p.
Könyvbírálat.
518. MOÓR Elemér: Érdekes adalékok a magyar őstörténethez. = 115--117. p.
Steinitz, W.: Totemismus bei den Ostjaken in Sibirien című cikkének ismertetése, amely osztják tanulmányútjának társadalomtudományi eredményeiről számol be.
519. TÁLASI István: Megjegyzések a kecskeméti pásztorkultúra problémáihoz. = 117--120. p.
Szabó Kálmán könyvismertetésére, ill. bírálatára válasz.
Előzmény: 482. Ugyanezt lásd: 506.
520. VISKI Károly: Beke, Ödön: Tscheremissische Märchen, Sagen und Erzählungen. = 120. p.
Könyvismertetés.
521. SEBESTYÉN Károly, Cs.: Új háztípus a magyar Alföldön. = 121--126. p.
Az egy- és kétsoros háztípusról. A kétsoros háztípus kifejlődéséről, kinézetéről, elterjedéséről.

11. évfolyam 1939.

522. SZENDREY Zsigmond: Rostaforogtatás és rostavetés. = 127--129. p.
A két népszokás leírása és különböző előfordulása.
523. MOÓR Elemér: A szláv és német ch magyar megfelelőseinek kérdéséhez. = 129--136. p.
524. HORGER Antal: Pesti lélek. = 136--138. p.
A kifejezés eredetéről.
525. BEKE Ödön: A szárcsa neveiről. = 138--140. p.
526. IMPLÓM József: Cicoma. = 140. p.
Horger Antal eredetmagyarázatához kiegészítés.
Előzmény: 513.
527. ERDŐDI József: Illik. = 141--142. p.
Az ige jelentéséről, eredetéről.
528. MOÓR Elemér: Hol lelte fel Julianus a pogány magyarokat? = 142--146. p.
Bromberg, J. new yorki tudós ismertetésének és bírálatának a fejtegetése, amelyet Bendefy László: Fontes authentici itinera Fr. Juliani illustrantes c. közleményéről írt.
529. MOÓR Elemér: Gombocz Zoltán összegyűjtött művei. 1. köt. = 146--150. p.
A kötet anyagának, válogatásának és kiadásának bírálat, Gombocz Zoltán munkásságának elemzése.

11. évfolyam 1939. Pótfüzet.

530. MÉSZÁROS Gyula: Ál-török nép- és személynévek. 4. /rész/. = 1--27. p.
Németh Gyula: A honfoglaló magyarság kialakulása c. könyvének elméleteiről; állításairól.
Előzmény: 485., 497., 511.
531. MOÓR Elemér: A második ugor-török háború. = 27--52. p.
A magyarság származásáról és kialakulásáról folytatott vita összegezése.
532. MOÓR Elemér: Széljegyzetek. = 52--58. p.
Vita nyelvészeti kérdésekben, több nyelvessel vitázik.
533. ERDŐDI József: Föld szavunk eredete. = 58--59. p.
534. ERDŐDI József: Nyíri Antal: A zselicségi Szenna és vidéke magyar nyelvjárása. = 60--61. p.
Könyvismertetés.
535. MOÓR Elemér: Attila és hunjai. Szerkesztette Németh Gyula. = 61--64. p.
Könyvismertetés, bírálat.

MUTATÓK

NÉVMUTATÓ

ABONYI Lajos 213
 ÁBRAHÁM Jenő 391
 ALFÖLDI András 437
 AL-KASGARI, Mahmud lásd PAIS Dezső
 ALMÁSI Ferenc 272, 302, 313, 333, 347, 373
 ALMÁSY György 324
 ANTALIK 391
 ARADVÁRI Béla 391
 ARANY János 219, 334, 381, 504

b. lásd BIBÓ István
 B.S. lásd BÁLINT Sándor
 B. Zs. lásd BÁTKY Zsigmond
 BABAY R. Ernő 532
 BAJAI József 109, 143
 BAK Antal 57, 74
 BAKÁCS István 215
 BAKY Lajos 286, 302, 313, 324, 333
 BALASSA János 195
 BALASSA József 371, 532
 BALGA Zsuzsó (vszínű álnév) 240
 BÁLINT Gábor 509
 BÁLINT Károly 333, 347
 BÁLINT Sándor 11, 39, 50, 84, 133, 159, 179, 183, 184, 259, 269, 271, 296,
343, 513
 BÁLINT NAGY István 158
 BALLA Péter 372
 BALLAI Károly 168
 BALOGH István 421
 BANNER Benedek 57, 74
 BANNER János 14, 32, 35, 44, 54, 60, 106, 125, 157, 212, 268, 284, 313, 349
 BÁNYAI Péter 57, 74, 109, 143
 BÁRÁNY Gerő 142
 BARANYAI Erzsébet 168, 344
 BÁRCZI Géza 182, 438, 464
 BARTÓK Béla 39, 55, 92, 129
 BARTUCZ Lajos 160, 173, 443, 521
 BÁTKY Zsigmond 6, 7, 17, 26, 27, 47, 81, 92, 97, 116, 117, 136, 145, 146,
175, 184, 189, 207, 254, 264, 275, 276, 278, 291, 304, 305, 326, 327,
336, 361, 362, 380
 BAUER Mihály 74
 BEDE György 286, 302, 333
 BEKE Ödön 222, 231, 249, 255, 277, 290, 294, 308, 328, 337, 350, 371, 383,
420, 429, 453, 478, 504, 520, 525
 BELITZKY János 455, 483
 BENCSIK Imre 143
 BENEDEFY László 528
 BENEDEK Marcell 371
 BENKŐ István 251, 272, 302, 313, 333
 BENKŐ József 251
 BERECS János 236
 BERZE NAGY János 238, 340, 415
 BETKOWSKI Jenő 57, 74, 113, 140

- BIBÓ István 1, 16, 23, 38, 94, 96, 110, 156, 161, 194, 203, 217, 229, 241,
 263, 288, 325, 360, 374, 375, 376, 402
 BIHARI János 182
 BODÓ Mihály 12
 BODOR Antal 390, 398
 BOGNER József 30
 BÓKA László 182
 BOLVÁRY Ilona 505
 BONA Péter 286, 333
 BONKÁLÓ Sándor 371
 BORBÉLY Sándor 218
 BOROSS István 57, 74, 120, 171
 BORZSAK Endre 393
 BÖSZÖRMÉNYI Jenő 43, 76, 89, 139
 BROMBERG, J. 528
 BUCSEK Gizella 57
 BUDAY György 71, 72, 128, 217, 322, 372
 BUONENZ József 509, 531
 BUZA Ilona 391

 Cs. S. K. lásd SEBESTYÉN Károly, Cs.
 Cs. SEBESTYÉN Károly lásd SEBESTYÉN Károly, Cs.
 CSALLÁNY Gábor 57
 CSEFKÓ Gyula 3, 8, 28, 31, 46, 61, 62, 82, 100, 114, 135, 148, 162, 170, 177,
 182, 188, 209, 243, 265, 306, 335, 371, 388, 407
 CSERGŐ Károly 204
 CSERI Júlia 391
 CSILLIK Bertalan 333
 CSÜRY Bálint 182, 408, 450, 534

 DÉKÁN Sámuel 57, 74
 DÉNES Szilárd 371
 DÉR József 315
 DIÓSSZILÁGYI Sámuel 185, 195, 251, 333, 391
 DOMANOVSKY Sándor 483
 DOMOKOS Sándor 74, 93, 143
 DÓSA István 109, 143
 DÖMÖTÖR László 109
 DÖMÖTÖR Sándor 85, 103, 109, 151, 191, 195, 213, 223, 245
 DUGONICS András 241, 288
 DUGONICS Ferenc 414

 E. J. lásd ERŐDI József
 ÉBNER László 92
 ÉBNER Sándor 87, 108, 184, 224
 ECKERT Irma 404
 ECKHARDT Sándor 532
 ECSEDI István 36, 52, 74, 88, 92, 109, 137, 171, 174, 198, 199, 228, 251,
 286, 298, 300
 ECSERI Lajos 141
 EHRLICH Vera 302, 324, 333
 EHRLICH Vilma 286
 ELEK Oszkár 371

ENDRE László 195, 302, 313, 324, 333, 358

ENRDEGH Béla 471

EPERJESSY Kálmán 127, 215, 483

ERDEI Ferenc 225, 235, 247, 321, 332, 370, 389

ERDŐSI József 293, 308, 408, 428, 430, 464, 476, 527, 533, 534

ERNYEY József 129

FEDOROVSKIJ, A. Sz. 184

FEHÉR Géza 399

FÉJA Géza 473

FEKETE Béla 302, 313, 347, 413

FEKETE József 194

FÉL Edit 320

FETICH Nándor 509, 518, 535

FODOR Ferenc 424, 441, 442

FOGARASI János 509

FOKOS Dávid 371, 447, 470, 475

FRAJKA József 302, 324

FÜR István 216

GÁL György 324, 358

GÁL Sándor 302, 313

GÁRDONYI Dezső 185, 262, 302, 324

GARZÓ Béla 286, 302, 313, 324, 347

GELEI József 134

GERHAUSER Albert 128

GESZTELYI NAGY László lásd NAGY László, Gesztelyi

GOMBOCZ Zoltán 182, 197, 220, 230, 362, 399, 484, 487, 496, 497, 500, 509, 523, 528, 529, 531

GONDA István 185, 195

GÖBL László 182

GUNDA Béla 300, 304, 309, 349, 361, 388, 390, 398, 407, 444, 506, 519

GYÖRFFY István (Szeged) 26, 27, 57, 373

GYÖRFFY István, szigeti 17, 21, 42, 56, 68, 129, 144, 169, 303, 316, 368, 387, 388, 394, 407, 506, 519

GYÖRFFY Lajos 130, 159

GYÖRGY János 206

GYÖRY Jenő 155

H. A. 218

HAGYÓ György 286, 333, 347

HAJNÓCZY István 185, 196, 206

HALÁSZ Béla 286, 302, 324, 358

HÁZI Jenő 312

H. KOVÁCS Mihály lásd KOVÁCS Mihály, H.

HEIM Mária 109, 130, 143, 195

HÉKÉDI A. 302

HIRTH, Friedrich 474, 487

HOLLÓ János 302, 324, 333, 373

HÓMAN Bálint 220, 242, 417, 455, 509, 531

HONTI János 330, 366, 415

HORGÁSZ Pál 41

HORGER Antal 9, 25, 75, 80, 170, 244, 256, 266, 273, 307, 318, 338, 339, 357, 363, 379, 382, 394, 395, 402, 411, 426, 436, 452, 480, 498, 513, 524, 526, 534

HORVÁT Jenő 345
 HORVÁTH Ferenc 302, 347
 HORVÁTH József 227
 HORVÁTH Rezső 74
 HUSZÁR György 248, 270

if. Jásd ERDŐDI József
 ILLYÉS Endre 226
 IMPLÓM József 66, 67, 74, 93, 329, 349, 387, 526
 INDIAY Ilona 195, 206, 239, 240
 IRMÉDI-MOLNÁR László 127, 158, 297
 IVÁNYI Béla 377

JAHODA Ferenc 178
 JANICSÁK József 143, 206
 JANICSEK István 182
 JÁRMAY Edith 215
 JENES Miklós 286, 324
 JÓÓ Tibor 56, 71, 72, 89, 92, 126, 141, 167
 JUHÁSZ Jenő 500, 533

K. B. 130
 KAÁN Károly 107
 KALLÓS Ede 371
 KALLÓS Zsigmond 371
 KÁLMÁNY Lajos 414
 KARÁCSONY Sándor 227
 KARÁCSONYI János 455, 508
 KARDOOS Albert 371
 KARL János 56
 KASGARI, Mahmud Al- lásd PAIS Dezső
 KATHREINER Gyula 195, 206
 KATONA Lajos, K. 182
 KELEMEN Béla 523
 KELEMEN József 357, 371, 378, 381, 403, 450, 454, 461, 462, 468
 KELLE Vince 206
 KEPEIS Imre 286, 324, 358
 KERÉKGYÁRTÓ Adrienne, Újváriné 410
 KERTÉSZ Manó 371, 469, 532
 KEYSERLING, Hermann 73
 KINCSE Elek 324, 333, 347, 358
 KISS Géza (baranyai) 183, 453
 KISS István 260
 KISS István, Turai 333, 358
 KISS Lajos 105, 108, 123, 185, 193, 202, 262, 281, 302, 311, 324, 427, 490,
519
 KISS Lajos, Marjalaki 302, 347
 KISS László 171, 422, 435, 440, 448, 465, 481, 493, 507, 515
 KISS Sándor 171
 KLEMM Antal 182
 KNER Izidor 57, 74, 109, 143, 195, 206, 232, 240, 294
 KNICZSA István 436, 438, 466, 483, 508, 514, 523
 KOCZKÁS Sándor 358, 373

KODÁLY Zoltán 39, 55, 92, 142, 371

KOGUTOWICZ Károly 159, 204, 473

KOHL, Johann Georg 15, 37, 70

KÖLA Ilona 149

KOLOSVÁRY Gábor 391

KOÓS Róza 286

KOPÁCSI Béla 286, 302, 324, 347

KOSZTOLÁNYI Dezső 371

KOUDELA Géza 142

KOVÁCS György 373

KOVÁCS Gyula 407, 419, 472

KOVÁCS Mihály, H. 10

KOVÁTS Ferenc 261

KÖMÖVES Géza 34, 51, 69, 86, 104, 122

KREISLER, Fritz 142

KRING Miklós 483

KÚNOS Ignác 371

LACSNÉ Jusztina 391

LAJTHA László 129, 142, 271

LAKOS Ferenc 286, 302, 333

LAMBRECHT Kálmán 56

LAZICZIUS Gyula 378, 430

LIGETI Lajos 509, 517, 531, 535

LOSONCZI Zoltán 182, 508

LÖW Immanuel 74

LUKÁCSI Imre 286, 302, 333

M. E. lásd MOÓR Elemér

M. G. 333

MADARASSY László 124, 153, 163, 183, 257, 285, 345, 506, 519

MAGYAR Kázmér 119, 152

MAJOR Ervin 142

MAKAY József 302, 324, 333

MALUSTYIK Ferenc 206

MARJALAKI KISS Lajos lásd KISS Lajos, Marjalaki

MARKOVICH Béla 206

MÁRTON Árpád 391

MÁRTON Árpádné 391

MÁTYÁSI József 172, 187, 196

MELICH János 182, 312, 348, 412, 438, 449, 487, 492, 496, 499, 508, 509,
523, 524, 528, 529, 531, 533

MESKÓ Lajos 449, 458

MÉSZÁROS Gyula 392, 417, 432, 449, 451, 458, 474, 474, 479, 485, 487, 488,
489, 492, 496, 496, 509, 511, 512, 530, 531, 535

MÉSZÁROS Lajos 109, 185

MÉSZÖLY Gedeon 18, 49, 58, 75, 79, 95, 99, 112, 115, 118, 119, 131, 147, 159,
171, 172, 182, 187, 196, 219, 230, 252, 253, 287, 314, 362, 371, 374, 396,
399, 509, 510, 531

MINAY Lajos 57, 74, 302, 313, 347

MÓCZÓ Sándor 324, 333, 347

MOHÁCSI Jenő 371

MOKCSAY Zoltán 185, 206

- MOLOOVÁNYI Imre 333
 MOLECZ Béla 200
 MOLLAY Károly 491, 532
 MOLLER Ágnes 286, 324, 333, 358
 MOLLER Pál 302, 347, 358, 373
 MONAY Ferenc 57
 MOÓR Elemér 197, 208, 220, 230, 242, 253, 278, 312, 323, 333, 346, 348, 371, 399, 400, 401, 402, 406, 412, 418, 423, 424, 433, 437, 438, 441, 442, 443, 449, 455, 458, 466, 474, 474, 483, 484, 487, 488, 491, 492, 494, 496, 499, 508, 509, 510, 512, 514, 517, 518, 523, 528, 529, 531, 532, 534, 535
 MÓRA Ferenc 20, 56, 99, 314
 MORAVCSIK Gyula 156, 242, 253, 399, 530
 MÓRICZ Pál 91
 MOROS Ella lásd MÉSZÁROS Gyula és MOÓR Elemér
 MUITY Iván 74
 MUNKÁCSI Bernát 183, 230, 371, 480, 509

 N. SEBESTYÉN Irén lásd SEBESTYÉN Irén, N.
 NAGY Dezső 286
 NAGY György 302
 NAGY Imre 38
 NAGY József 301
 NAGY Júlia 227
 NAGY Júlia, Ürmössyné 15, 37, 70
 NAGY László, Gesztelyi 54
 NAGY SZEDER István 228, 262, 272, 286, 302, 313, 324, 333, 347, 391
 NÁSZAY Miklós 444
 NÉMETH Gyula 156, 161, 186, 197, 208, 220, 230, 242, 253, 359, 399, 434, 449, 458, 474, 479, 485, 487, 488, 489, 492, 496, 497, 509, 511, 512, 517, 528, 529, 530, 531, 535
 NÉMETH László 96, 110
 Ny. A. 218, 286
 NYÁRÁDY Mihály 83, 130
 NYÍRI Antal 210, 233, 272, 279, 301, 324, 340, 391, 463, 534

 O. Gy. lásd ORTUTAY Gyula
 -ó- lásd MOÓR Elemér
 ORBÁN Gábor 371
 OROSZ Miklós 302, 333, 358
 ORTUTAY Gyula 267, 274, 280, 289, 292, 295, 319, 322, 331, 342, 354, 355, 370, 372, 375

 PADÁNYI GULYÁS Jenő 444
 PAIS Dezső 97, 145, 146, 438, 449, 458, 484, 496, 508, 527, 531
 PALASOVSKY Béla 185, 195
 PÁLINKÓ László 347
 PÁLÓCZI HORVÁTH Ádám 95, 112
 PAPP József 333, 347
 PAPP László 503, 516
 PÉCZELY Attila 322
 PÉSTI Miklós 302, 333, 373
 PÉTER István 333
 PROHÁSZKA János 371

-r-r lásd MOÓR Elemér

RAPÁCS Raymund 183, 249, 379

RECHER Róza 302, 347

RÉDEI Imre 333, 358

RÉVFI Imre 286, 302, 324, 333

ROBICSEK Jenő 157

RODE Imre 373

RÓHEIM Géza 371

RUBINYI Mózes 371

S. lásd SOLYMOSSY Sándor

SALLÓ György 217

SÁPY János 302, 333, 347

SAUVAGEOT, Aurélien 371

SCHUPLER Elemér 185, 195, 206

SCHÜNEMANN, Konrad 531

SCHWARTZ Elemér 312, 323, 346, 532

SCULTÉTY Andor 206, 228

SEBESTYÉN Irén, N. 423

SEBESTYÉN Károly, Cs. 34, 77, 98, 132, 184, 203, 264, 278, 285, 305, 326,
327, 359, 361, 371, 394, 402, 445, 467, 495, 496, 509, 510, 512, 517,
521, 531

SEBŐK János 262, 272, 302, 313, 347

SETALA Emil 371

SICHERT Ernőné 109, 143

SIMON József 358

SIMON Pál 302, 333, 373

SIMON Pál Szilveszter 333

SIMONYI Zsigmond 509, 533

SKÖLD, Hannes 509

SOLYMOSSY Sándor 92, 345, 415, 532

SOMOGYI Lajos 302

SPIITZER Leo 371

STEINITZ, W. 518

SULYOK István 57, 74

Sz. GYÖRFFY István lásd GYÖRFFY István, szigeti

SZABÓ István 154, 206, 466

SZABÓ Kálmán 22, 431, 459, 482, 506, 519

SZABÓ I. Attila 532

SZABOLCSI Bence 55, 142, 371

SZALAY Gyula 109, 130, 143

SZÁSZ Károly 219

SZEBERÉNYI Lajos 57

SZEBERÉNYI Lajos Zsigmond 167

SZÉCSY György 143

SZEGHALMY Gyula 358, 373

SZENDREY Ákos 5, 24, 64, 90, 121, 129, 143, 192, 201, 211, 283, 446,

SZENDREY Zsigmond 2, 33, 53, 59, 78, 138, 150, 165, 183, 210, 234, 246,
257, 282, 299, 310, 356, 369, 395, 405, 415, 457, 486, 522

SZENTESI IÓTH Kálmán 90

SZENTIMREI Jenő 371

SZENTKIRÁLYI Zsigmond 185, 206

SZIGETI GYÖRFFY István lásd GYÖRFFY István, szigeti

SZILÁNY Zoltán 250, 351, 364, 384, 397, 434

- SZILÁGYI Sándor 219
 SZIRÁKY István 237, 270
 SZIVÓSI Mihály 302, 333, 373
 SZOBBAHALVY György 107, 126, 181, 260
 SZOBBAIHY Viktor 250
 SZÓKI Mihály 17, 91
 SZŐNYI Sándor 397, 421

 T. Gy. 431
 T. K. László TÖRİ Károly
 T. V. 206
 TAKÁCS Béla 109, 286, 302, 324, 333, 347
 TAKÁCS Lajos 195, 205, 206, 228
 TÁLASI István 367, 305, 386, 425, 434, 482, 506, 519
 TAMÁS Lajos 400
 TÁPAY SZABÓ Gabriella 439
 TIEFKY András 206, 240
 TIBÁR Kálmán 143, 164, 214, 477
 TOLVONEI, Y. H. 438
 TOLDY Jenő 57, 302, 313, 324, 347
 TÖRNAI Vilmos 41, 185, 190, 334
 TÖRCSÁNYI Anna 251
 TÖRÖR Vilola 365
 TÖRÖK Gyula 286, 302, 324, 333, 358
 TÖRÖK Lehel 286, 358, 373
 TÓTH Géza 195
 TÓTH János 333
 TÓTH Kálmán 444
 TÖRÖK Gyula 460
 TÖRÖK János 333, 347
 TRAGOR Ignác 391
 TRÖCSÁNYI Zoltán 351
 TURI KISS István László KISS István, Turi
 TÖRİ Károly 48, 65, 101, 143, 166, 180, 195, 205, 206, 216, 218, 221, 238, 239, 250, 341, 379
 TÖRİ M. SZÁROS István 75, 92
 TÖRÖCZI-TRÖGGER József 371
 TURZA Pál 286, 347, 358, 373

 ULIVÁRINÉ KIRÉKGYÁRTÓ Adrienne László KIRÉKGYÁRTÓ Adrienne, Ulváriné
 U. NAGY Júlia László NAGY Júlia, Urnössyné

 VÁCZY Péter 535
 VÁHMÉRY Árpád 458, 485, 497, 512, 531
 VARGA Bálint 74, 240
 VARGA Sándor 40, 73
 VARGHA Gyula 75
 VARGHA Károly 501, 502
 VARRÓ Antal 391
 VÉGH József 454
 VERESS Sándor 184
 VIDA József 286, 302, 324, 333
 VIKÁR Béla 371, 396

- VIRÁGH Rózsa 379
 VISKI Károly 13, 17, 29, 31, 45, 55, 63, 68, 102, 111, 129, 142, 169,
 184, 317, 334, 350, 371, 415, 520
 VÖRÖS István 57, 74
 WEIDLEIN János 401
 WELLMANN Imre 483
 WINKLER György 333, 347, 358
 WUNDT, Max 40
 ZALATAY Elemér 391
 ZICHY István 129, 156, 182, 220, 242, 253, 487, 517, 529, 531
 ZOLNAI Gyula 182
 ZOLNAY Vilmos 176
 ZOLTAY Lajos 352, 353
 ZSÁK József 251, 262, 313, 324, 333
 ZSIGA Mihály 206, 240
 ZSIRAI Miklós 494, 496, 517, 518, 529, 531, 532, 535
 ZSOLNOS Sándor 262, 272, 302, 313, 324, 333, 347

ANONÍM MŰVEK CÍMMUTATÓJA

- Alföldkutató Bizottság 402; lásd még Szegedi Alföldkutató Bizottság
 Kérdések. - Feleletek 18, 41, 57, 74, 93, 109, 130, 143, 159, 171, 185,
 195, 206, 218, 228, 240, 251, 262, 272, 286, 302, 313, 324, 333, 347,
 358, 373, 391, 409, 416, 456, 516
 Kérelem a ... 383
 Régi utazások Magyarországon 15, 37, 70
 A Szegedi Alföldkutató Bizottság ... 19, 75; lásd még Alföldkutató Bizott-
 ság-nál

TÁRGYMUTATÓ.

adomaváltozatok lásd magyar adomaváltozatok

Alföldi Magyar Tájszótár 9

alföldi

népvisélet 268, 284

szállítóeszközök 87

tárgyi emlékek 22, 174, 304, 342, 361

alkoholizmus lásd terheltség, alkoholizmus

állatnevek, népnyelvi 347, 373, 391

"ál-török" nevek 485, 489, 497, 511, 530

asztalszék 130, 171

babonák

halászat 228, 262, 358, 373

hiedelmek 37, 121, 193, 202, 210, 246, 293, 299, 309, 311, 367, 457,
486, 505

kőhalta 57

vadászat 228, 262, 358, 373

Balassa-emlékkönyv 371

cselédség 385

dakú, viselet 143, 206

daku-ködmén, viselet 143, 171, 185, 195, 206, 218, 251, 358

dóka, viselet 143, 195, 206

dókány, viselet 143

énekek lásd paraszti énekek

építészet lásd népi építészet

ételhordó rúd 358

Ethnográfia-Népélet 183

falukutatás 390, 398

fazekasok 163

foglalkozások lásd népi foglalkozások
ősi foglalkozások

folyóiratszemle 55, 56, 92, 182, 183, 184, 443, 449

Föld és Ember 56

földművelés 108, 140, 141, 155, 166, 174, 180, 303, 316, 393, 472, 510

gazdálkodás lásd uradalmi gazdálkodás

gazdasági élet 15, 37, 52, 65, 70, 393, 425, 482, 506

gomb keletkezése 394

gyepü-tanulmányok 424, 441, 442, 508

hagyományok lásd népi hagyományok

halászat, babonák 228, 262, 358, 373

lásd még népi halászat

házak lásd magyar házak

házasságkötés 144, 209, 283, 331, 342, 354

helynév

eredete 7, 81, 379, 477

“-képzés 401, 418

-magyarázat 6, 42, 97

története 64, 312, 323, 346, 347, 499, 532

helytörténet 227

herélés 333, 373

hiedelmek lásd babonák, hiedelmek

hiung-nu nép 474, 487, 488

hivatalos közlemények 1, 75, 94, 225, 402, 481

honfoglaló magyarság története 161, 208, 220, 230, 242, 253, 315, 376,
417, 485, 497, 508, 509, 510, 511, 512, 528, 535

hun nép 474, 487

igeragozás, igemagyarázat 34, 51, 69, 86, 104, 122, 338, 452, 463, 469,
527

imádságok lásd népi imádságok

jazyg-szarmata nyelv 451

jogszokás, Árpád-korból 111, 232, 315

kántálás, népszokás 159, 218, 228, 313

kaszakereszt 159, 206

- kasztakereszt 159, 206
- katonaélet 49
- keddasszony 159, 206
- kendőfa, népszokások 93, 240
- Kiskunhalas 228
- koldusláb, sütemény 251, 373, 391
- kolerajárvány 158
- korcsmanevek 324, 373
- korda, viselet 143, 185, 218
- kőbalta 57
- könyvismertetés 16, 17, 39, 40, 54, 89, 90, 91, 107, 126, 127, 141, 156, 157, 168, 169, 170, 203, 204, 205, 215, 226, 249, 250, 300, 345, 357, 371, 400, 408, 423, 436, 444, 466, 473, 483, 494, 517, 519, 526, 529, 534, 535
- közigazgatás 5, 24, 260, 503
- közmondások 414
- kun
  - Miatyánk 57, 109, 130, 159, 218
  - nyelvtöredékek 364, 434
- leánycégér, népszokások 93, 240
- lovasnép, lásd magyar lovasnép
- magyar
  - adomaváltozatok 85, 103, 151, 191, 245
  - házak 264, 278, 304, 349, 361
  - lovasnép 58, 119
  - Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárának Értesítője 184
  - Nyelv 182
  - Nyelvőr 371, 383
  - őstörténet 517, 518, 531
  - őstörténetkutatás 399, 455
  - törzsnevek 496
  - urak székei 305, 326, 327
- magyarság faji viselkedése 23, 160, 173

Markalf-út 262, 391

mészáros mesterség 427

Miatyánk, kun 57, 109, 130, 159, 218

monda lásd népi monda

mondóka lásd népi mondóka

nádfedél 373

nekrológ 75, 314, 374, 375, 480

néphit 296, 306, 366

népi

építészet 4, 42, 174, 264, 278, 349, 361, 444, 521

foglalkozások 52, 105, 123, 137, 140, 141, 153, 163, 192, 201, 224,

234, 259, 268, 281, 297, 320, 334, 341, 356, 368, 387, 424, 472, 482

hagyományok 20, 49, 59, 66, 67, 68, 102, 120, 138, 150, 165, 178, 190,

200, 223, 233, 258, 267, 269, 280, 295, 319, 330, 340, 354, 366, 385,

413, 490, 501

halászat 14, 35, 154, 234, 246, 293

hiedelmek, képzetek 159, 206, 218

imádságok 50, 296

lélek 20, 42, 76, 96, 110, 139, 152, 160, 173, 226, 274, 289, 306, 354;

385, 404

monda 33, 309

mondóka 462, 468, 471

ruhadarabok 143, 171, 185, 195, 206, 218, 251, 358

szólások 100, 120, 138, 153, 166, 170, 176, 177, 185, 190, 192, 193,

195, 209, 214, 218, 238, 240, 302, 303, 313, 316, 324, 333, 339,

353, 358, 416, 471

ünnepek 164, 405, 505

népjellem 13, 15, 37, 43, 72, 123, 385

népköltészet 128, 165, 271, 334, 415

népmese 12, 330, 355, 366

népművelés 194

népművészet 42, 77, 113, 129, 169, 268, 285, 289, 292, 320, 345, 410, 445,

467, 490

népszínmű 213, 223

- népszokás 2, 13, 15, 20, 21, 37, 42, 43, 52, 53, 59, 67, 70, 78, 90, 105, 111, 140, 144, 199, 201, 224, 259, 281, 282, 298, 299, 310, 331, 341, 342, 354, 356, 368, 369, 387, 446, 460, 501, 522
- húsvéti 373
- kántálás 159, 218, 228, 313
- kendőfa 93, 240
- leánycéger 93, 240
- temetés 57, 109, 130, 143, 159, 313
- népviselő lásd alföldi népviselő
- nomád népek lángelméi 229, 263
- pásztorkodás 495
- növénynevek, népnyelvi 347, 391
- lásd még régi magyar növénynevek
- nyelvelmékek 239, 287, 392, 434, 443, 451, 459
- nyelvjárás
- ő-ző 159
- nyelvjárások 34, 51, 69, 86, 104, 122, 134, 216, 273, 312, 323, 346, 357, 365, 403, 408, 428, 430, 432, 453, 461, 525, 534
- nyelvtan 301, 341, 378, 406, 475
- nyelvtörténet, török lásd török nyelvtörténet
- onugorok története 156
- ormánysági szókincs 453
- Országos Néptanulmányi Egyesület 383
- ősi foglakozások 325, 360
- őstörténet lásd magyar őstörténet
- őstörténet-kutatás lásd magyar őstörténetkutatás
- parasztbútorok 77, 98, 113, 132, 445, 467
- paraszti énekek 11, 32, 39, 59, 66, 78, 84, 88, 91, 120, 212, 267, 280, 295, 298, 319, 501, 502
- parasztság szerelmi élete 354
- parasztszekér 358
- pásztorélet története 44, 60
- pásztorkodás lásd nomád pásztorkodás
- pecsétpör, Tápé és Szeged között 439

regénytörténet 241, 288

régi magyar növénynevek 377

rovásírás 45, 359, 432

stíluselemzés 172, 187, 196, 219

summások élete 20

sütemény, koldusláb 251, 373

szállítóeszközök lásd alföldi szállítóeszközök

szállodanevek 324

számuk jelentősége 325, 360, 376

Szegedi Kalendárium 128

Szegedi Kis Kalendárium 217, 322, 372

szegedi szellemiség 133

szenvető alak 18

Széphalom 56

szőfejlődés 30, 34, 42, 51, 58, 68, 69, 79, 80, 81, 86, 104, 115, 117,
135, 136, 188, 222, 233, 243, 252, 254, 255, 265, 266, 275, 276, 279,
317, 335, 336, 337, 350, 362, 380, 382, 396, 411, 412, 454, 476, 478,
498, 499, 500, 504, 513, 523, 524, 533

szójáték 384

szólások lásd népi szólások

szómagyarázat 3, 4, 6, 8, 10, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 46, 47, 48,
61, 62, 63, 65, 79, 80, 81, 82, 83, 99, 101, 114, 118, 131, 137, 146,
147, 148, 149, 162, 175, 176, 177, 178, 179, 189, 198, 207, 211, 221,
231, 232, 244, 256, 277, 290, 291, 294, 307, 308, 318, 328, 329, 338,
351, 352, 363, 381, 386, 388, 395, 397, 401, 404, 407, 419, 420, 421, 426,
429, 433, 438, 447, 459, 464, 470, 491, 514, 522, 526

tájszótár 9, 422, 435, 440, 448, 465, 481, 493, 507, 515

tanyakérdés 54, 72, 225, 235, 247, 260, 431

tárgyi emlékek lásd alföldi tárgyi emlékek

"társadalmi élettan" 236, 261, 270

társadalomrajz 38, 71, 106, 124, 126, 155, 167, 181, 225, 235, 247, 248,
257, 260, 311, 321, 332, 343, 370, 389

tejelés elősegítése 333, 373

temetés, népszokások 57, 109, 130, 143, 159, 313

terheltség, alkoholizmus 237

török nyelvtörténet 186, 197, 399, 449, 458, 474, 479, 485, 488, 489, 492,
497, 509, 511, 512, 530

törzsnevek lásd magyar törzsnevek

tüdővész elleni küzdelem 261

uradalmi gazdálkodás 215

urali nyelvek 79, 423

utcanévek 324, 373, 391

ünnepek lásd népi ünnepek

Viharsarok /Féja Géza könyvism./ 473

világközepe 218, 358

zene 55, 95, 112, 142, 292, 502

zsuppfedél 373

SZÓMUTATÓ

ablak 4
 acat-macat 373
 ácsorog 62
 anglit-bor 243
 aratási műszavak 10
 asszonyember 209
 asztal 132, 412
 avat 452
 ázijomba van 179

 bamba 338
 bámul 338
 báva 338
 Bat(!)onya 116
 Bega 81
 Bendegúz 449, 458, 479
 hérc 206, 324, 333
 Bercel 221
 bérdo 41, 74
 betlehemezés 67
 betyár 459
 Bia 81
 Bicske 379
 bimbo 500
 bírópecsét 111, 232
 bivaly 117
 boglya 421
 boglyaalakú gabonás 153
 holdog 218, 251, 358
 borda 41, 57, 74
 bordó 41
 borgó 41
 borjú 178
 bors 484
 borzas 420
 bördő 41, 57, 74, 130

Bugac 26, 27
 burdó 41, 74
 bús 130, 171
 búzavirág 324, 373

 cégér 281
 cégérszentelés 281
 cicoma 513, 526
 cifra 341
 cifravivés 341
 cinterem 28, 83
 constitutio 236
 csákó 240, 279
 csapásolás 224
 csapó 29
 csapó föld 29
 csapómester 29
 cséplés 166, 180
 cserecsura 373
 cserény 131
 cserepecsik 251, 358, 391
 Csicsó 336
 csihés 218, 240, 251, 347, 358
 csiszlik 498
 Csura 175
 csúszik 286

 dahi 474, 488
 daku 136
 darvadoz 252
 dézbunda 352
 Domahida 7
 duttyán 358
 dutyi 382

 egyedem-begyedem 462, 468

egyelőre 130, 171
 egyenlőre 130, 171
 elsejére-másodjára 48

ralitka 98
 falu 324, 373
 fatartó 195
 févó 162
 firka 456
 fonás 341
 föld 533
 földberejített kincs 309
 földbunda 352

gabonaraktaozás 393
 gabonás verem 174
 garahonciás 367
 gazdasági evés 199
 gerinc 456, 476
 Gegus 318
 gica 373
 gicca 373
 girce 456
 girics 456
 girinc 456
 gógány 358
 gólyakörömke 206, 333
 gomb 394
 gombház 394
 gorc 456
 goronc 456
 gorond 456
 gölöncsér 311
 görc 456
 görü 456
 Gregus 318

gluba 464
 gyalogszék 490
 gyapjú 134
 Gyarmat 496
 gyertya 353
 gyüszméköl 80, 101
 gyüsménkedik 101

halál 43
 halászat 35
 halfogás kézzel 14
 haltaposás 14
 hat napos gazda 52
 hátibőr 63, 211
 házasság 144, 283
 hengerbóc 290, 308
 hivatlanok 13

igazság 516
 illik 527
 irdoló 313
 istálló 207
 itatás 425
 itatók 425
 í-zés 216
 izmos 171, 206, 286, 302

-j (felszólító mód jele) 391
 jerjünk 463
 jog 516
 juss 516

Kács 291
 kacsalábon forgó vár 366
 Kácsfalu 291
 kályha 412

- kandallós-istálló 304
 Rántálás 298
 kapitányvíz 74
 Karaszó 189
 kaszabol 135
 Katymár 275
 Kecskemét 6, 47, 97, 145
 Kecskeszár 145
 kellemetlen 30
 kellemetlen pénz 30
 kelmék 404
 kemence 412
 kender 341
 képmutogató 334
 Kér 496
 kerékszőg 65
 kice 373
 kilences szám 36
 kixa 373
 kócipor 272
 kóciporos 272, 358
 kocsi 65
 komafogadás 413
 konyha 412
 kopaszi kákó 328
 Korczánd 276
 korhely 109, 143, 171, 188, 195
 ködmen 136
 Ködszállás 7
 köpü 362
 köpülés 362
 közle 277
 közöli a vágást 82
 krumpliháttya 228
 kún 185, 228, 251, 313, 324
 kúnhalom 74, 143
 kúpol 74, 143, 240
 kurtakocsmák 503
 kút ménje 231
 kútsudár 429
 lakodalmi kurjantások 53, 59, 78
 lakodalom 144
 lángelme 229
 libicke 380
 lili, lilik 79
 lilli 118
 listásgazda 198
 lócsiszár 498
 madárlátta kenyér 504
 mángorlósulyok 490
 márjás huncut 100, 176, 177
 markot ver 8
 marokverő 388, 407, 419
 Márton nap 299
 metyő 42
 menyasszony-kontyolás 192, 201
 mészáros mesterség 427
 meztelenség 121
 milling 130
 mirhó 218, 240, 347, 358
 moh 41, 57
 moha 41, 57, 109
 mohó 41, 57
 moj 41, 57
 muha 41, 57
 muj 41
 negyvenelés 214

nevetőfejfák 138

ól 207

or 476

ors 18, 41, 57

Orsova 514

óvakodik 61

őket 109, 159

öklel 147

ő-zés 273

pá 426

pacalos 114

pad 445

páholy 411

pajzán 185, 302, 358

paló 254

palóka 380

párta 490

pártaszalag 490

pecsétpör 439

Pest 499

pesti lélek 524

piszok 266

porhajas 255, 294

Rákos 433

rideg 459

rostaforogtatás 522

rostavetés 522

rovásírás 359

sárhotik 337

sárkánykút 367

sík 171, 206, 272, 286, 358

síkság 171, 272, 286, 358

sirat 478

sirató 446

sudár 222

sugár 222

summás 21

süvöltő 350

szabadságünnep 164

Szakálos 491

szalmahengerlő 460

szamártemetés 335

szárcsa 525

szárnyék 324, 373

szegle 277

szék 305, 326, 327, 467

Székeles 491

szekér 65

szekeres boglya 421

szekrény 109

szekrény 18

szellemlátók 311

színül teljes 447

szoba 412

szökrény 18, 57

szöllőhártya 143, 171, 195, 218, 240, 251

szöllőháttya 143, 171, 195, 240

szőlőhártya 46, 149

szőr 134

suglya 277

szuszék 18, 57, 74, 109, 113

szuszik 18, 57, 74

szuszok 18, 57

szültü 317

táj 426

tanór 386

tanórok 386
 tarhonya 265
 Temaringa 74
 temet 478
 Térdszéli Katica 395
 teremburáját 339
 térhely 171, 272, 286
 térség 171, 206, 272, 286, 358
 tetoválás 248
 tisztás 171, 272, 286, 358
 Tomaj 7
 tompor 470
 törkölő 302
 törköly 363
 törökösség 148
 töszmekül 80, 101
 trádor 307, 329
 tudja a dürgést 233
 tulipán 3, 31
 tulipános láda 490
 tülök 218, 240, 244, 333, 347
 tűzhely 304

új asszony avatás 282
 utcakapitány 41, 74, 93, 137

űrűgy 396
 űszögös Szent Péter 306

vadméh keresés 368, 387
 vajz 25
 -val 475
 vályú 197
 váz 25
 -vel 475
 világ közepe 381
 visszanéző 286, 391
 vízi malom 35
 vontató 351, 397, 421
 vontató-rakás 421

Zelemér 256
 zöld December 352

FÖLDRAJZI NEVEK MUTATÓJA

- Ajak 331, 342
 Alföld 22, 71, 87, 107, 126,
 204, 261, 264, 268, 284,
 304, 521
 Alsórákos 164
 Apátfalva 10, 32, 205
 Balaton 444
 Bánkút 212
 Bat(t)onya 116
 Bega 81
 Békés 44, 60, 268, 284
 Békés megye 16, 53, 309
 Bercel 221
 Bessarábia 26
 Bia 81
 Bicske 379
 Bihar 368
 Boldog község 410
 Bökénypuszta 10
 Budapest 344
 Bugac 26, 27
 Cegléd 166, 180
 Csanád megye 158
 Csantavér 34, 51, 69, 86, 104,
 122
 Csongrád megye 64
 Csura 175
 Dacia 400
 Debrecen 36, 108, 137, 157, 298,
 300
 Domahida 7
 Dombrád 227
 Dorozsma lásd Kiskundorozsma
 Erdély 95, 110
 Eurázia 437
 Európa 73
 Fajsz 477
 Gyula 66
 Hajdusoboszló 174
 Harta 320
 Hódmezővásárhely 105, 193, 202, 427,
 490
 Hortobágy 91
 Kács, Kácsfalu 291
 Kalocsa 45, 505
 Karaszó rét 189
 Katymár 275
 Kecskemét 6, 22, 26, 47, 97, 145, 431,
 459, 503, 506, 519
 Királyhegyes 10
 Kiskundorozsma 155
 Kiskunság 385, 425, 482
 Kőly 381
 Korczánd 276
 Ködszállás 7
 Makó 10, 127, 225, 235, 247, 283, 321,
 332, 370, 389
 Magyarország 15, 37, 70, 157, 197
 Mezőtúr 120
 Monor 393
 Nagykőrös 422, 435, 440, 448, 465, 481,
 493, 507, 515
 Nagykunság 90
 Nagyszentmiklós 489

Nyír 267, 280, 295, 319
Nyugat-Európa 394
Nyugat-Magyarország 312, 323, 346
Ormányság 453

Pest 499
Pusztaföldvár 472

Rákos 433
Rétköz 108, 267, 280, 295, 319, 355

Sárrét 349, 361

Szamoshát 408

Szeged 11, 35, 50, 84, 128, 133, 150,
163, 237, 264, 270, 292, 296, 343,
439

Szeged-Alsóváros 259, 269, 377

Szeged-Nagyszéksós 392

Székelyföld 134

Szenna 534

Szentes 38, 200

Szolnok megye 33

Szolnokvidék 113

Tápé 297, 413, 439

Tisza 154

Tiszahát 113

Tiszántúl 300

Tiszapolgár 224

Tiszazug 181

Tomaj 7

Ugocsa megye 466

Zelemér 256

ZUSAMMENFASSUNG

Die Dozenten der Universität, die erst einige Jahre in Szeged wirkte -- die damalige Joseph-Franz-Universität --, begründeten im Jahre 1928 die "Szegedi Alföldkutató Bizottság" (Szegediner Tiefebene-Forschungskommission) zur Förderung ihrer Forschungsarbeit, da sie auch die regelmässige wissenschaftliche Erschliessung der "Alföld" (Tiefebene) für ihre eigene Aufgabe betrachteten. Zwei von ihren Fachabteilungen, namentlich die Abteilung für Volkskunde und Gesellschaftskunde, sowie die Abteilung für Sprachwissenschaft und Literatur unter Leitung von István Bibó, bzw. Antal Horger trafen auf ihrer konstituierenden Versammlung auch für die Veröffentlichung einer wissenschaftlichen und zugleich "gemeinnützigen" Zeitschrift eine Entscheidung, deren Aufgabe das Publizieren der Ergebnisse der Tiefebene-Forschungen der zwei Fachabteilungen im Rahmen der von ihnen vertretenen Disziplinen sein sollte.

Die Zeitschrift mit dem ausdrucksvollen Titel "Népünk és Nyelvünk" (Unser Volk und unsere Sprache) erlebte 11 Jahrgänge zwischen 1929 und 1939. Ihre Richtung und ihr Programm wurden in ihrem ersten Heft unter dem Titel "Földadataink" (Unsere Aufgaben) von dem ersten Redakteur István Bibó, dem gelehrten Direktor der Universitätsbibliothek verfasst. Als er mit dem Hauptziel der Forschungen die Untersuchung der Seelenäusserungen des tiefländischen Ungartums "als einer einzigen Nation, die ständig aufeinander angewiesen ist", bezeichnete, erhellt aus bestimmten Teilen der Abfassung sowohl die Ideologie, die den Geländeverlust und dessen Konsequenzen nach Trianon beklagt und mit ihnen sich nicht abfinden kann, als auch die Wirkung der völkischen Denkweise, die die Werte überwiegend in den Bauernmassen -- alle Klassen- und Schichtenunterschiede ausser acht lassend --, "in dem tiefländischen Ungartum" sieht. Die konkreten Forschungsberichte lassen aber den heutigen Leser -- durch den Rationalismus der Intelligenz, die die Verantwortung der Wissenschaft verkündet -- die nicht gewünschten Phrasen der ideologischen Formulierung vergessen. Es ist ja eine Tatsache, dass die Tiefebene hinsichtlich der Landschaft und des Ethnikums eine spezifische Einheit bildet und dass das Kennenlernen der Lebensweise, Sprache, Gebräuche, "Familien- und Gesellschaftsgesinnung", der "Einteilung nach Berufs- und anderen gesellschaftlichen Klassen" des hier ansässigen Volkes, der

Ungarn -- auch in der Hervorhebung von Bibó! -- und der Nationalitäten eine wichtige, unbestreitbare Aufgabe ist. Die Verfasser der Zeitschrift, wie Sándor Bálint, Gyula Csefkó, Sándor Dömötör, Ferenc Erdei, József Erdődi, Edit Fél, Béla Gunda, István Györffy, Gedeon Mészöly, Elemér Moór, Antal Nyíri, Gyula Ortutay, István Tálasi, Károly Viski und andere liessen diese Zielsetzungen gelten und ihr Bestreben ging dahin, sie zu verwirklichen. Sie waren mit dem Gedanken von István Bibó einverstanden: "Wenn wir schliesslich von unserem tielländischen Volk und durch dies auch von dem ganzen Ungartum ohne jede sonstige /politische, ästhetisierende oder einseitig wissenschaftliche/ Tendenz auch etwas gründlich und ausführlicher erfahren wollen, dann müssen wir das Volk ... der Tiefebene möglichst am genauesten, jede Seelen- und Ausdrucksmomente in Betracht ziehend, beobachten."

Wenn wir die Aufsätze, Abhandlungen, Mitteilungen der Zeitschrift -- gegebenenfalls auch die kleineren Berichte von einigen Zeilen -- überblicken, tun sich viele solche Schätze vor uns auf, die sich auch seitdem als bleibende Werte unserer Volkskunde und unserer Sprachwissenschaft erwiesen haben. Unter ihnen sind natürlich auch solche Schriften zu finden, die in der Zwischenzeit die Wissenschaft schon überholt hat, doch sind auch diese ein Zeichen der Zeit, ihrer Betrachtungsweise und des Niveaus der zeitgenössischen Wissenschaftlichkeit.

Die Mitarbeiter des ersten Redakteurs István Bibó waren der Privatdozent der Universität und zugleich stellvertretender Museumsdirektor Károly Cs. Sebestyén und Professor Antal Horger. Nach dem Tode des mit Polyhistor-Interesse und -Begabung gesegneten (Philosophen, Literaturhistorikers, Kulturhistorikers, Gesellschaftswissenschaftlers, Bibliotheksgelehrten, Ethnologen) István Bibó verblasste der volkskundliche Charakter der Zeitschrift, ihre bisherige Vielfarbigkeit, und die sprachwissenschaftlichen Abhandlungen wurden in immer grösserer Anzahl veröffentlicht. Im letzten Jahr hörte die Mitarbeiterschaft von Antal Horger bei der Redaktion auf.

Die Zeitschrift, deren Schwesterblätter "Föld és Ember" (Erde und Mensch) /1926--1930/ und die "Szegedi Füzetek" (Szegediner Hefte) /1934--1936/ waren -- letztere von der Universität herausgegeben --, blieb auch nachdem sie 1939 eingestellt wurde, nicht ohne unmittelbare Wirkung. Mit der Unterstützung der von Szeged nach Klausenburg zurückversetzten Universität erschien 1941 die Zeitschrift "Nép és Nyelv" (Volk u. Sprache) mit ähnlicher Zielsetzung,

teils mit gleichem Verfasser-Mitarbeiterkreis. Der Redakteur Gedeon Mészöly liess sie mit den folgenden Worten hinausgehen: "...nach der Einstellung der Zeitschrift "Népünk és Nyelvünk" /deren Idee und deren programmgebende Benennung vor 12 Jahren von mir stammte/ leite ich hiermit die "Nép és Nyelv" als eine neue ethnologische Zeitschrift ein...".

Eine ausführliche Vorstellung und Würdigung der "Népünk és Nyelvünk" mit wissenschaftlichem Anspruch gehört nicht zu unserer Aufgabe, sie lässt auf eine sachkundige Behandlung warten. Wir gehen aber wohl nicht fehl, wenn wir behaupten, dass sowohl unsere Universität als auch deren Bibliothek als Nachfolger des Gründers -- durch die Mitwirkung ihrer Verfasser von der Universität und gewissermassen durch die Mithilfe der Universitätsbibliothek -- auf diese Zeitschrift, die später auch die Unterstützung der "Szegedi Egyetem Barátainak Egyesülete" (Vereinigung der Freunde der Szegediner Universität) genoss, mit gerechtfertigtem Stolz sehen können.

Für die Fachwissenschaftler ist diese eigentlich kurzlebige wissenschaftliche Zeitschrift wohl bekannt. Ihr Attribut "gemeinnützig" im Untertitel macht uns aber darauf aufmerksam, dass diese Zeitschrift von ihren Verfassern nicht nur für die Mitgelehrten zur Information bestimmt war, sondern sie wurde auch dem breiteren Lesepublikum zur Belehrung zugedacht. Auch bei der Zusammenstellung unseres Repertoriums war unser Ziel von zwei Fakten geleitet: diese Zeitschrift, die heutzutage nur in wenigen Bibliotheken auffindbar ist, den Wissenschaftlern ihre Forschungsarbeit zu erleichtern und den Interessenten eine Möglichkeit zur Erkundigung zu sichern, zu erschliessen.

Unser Repertorium enthält den vollständigen Inhalt der Zeitschrift in chronologischer Reihenfolge der einzelnen Hefte. Innerhalb der Chronologie sind die Artikel und Abhandlungen in mechanischer Folge zu finden. So sieht man das Material je eines Jahrganges in einer Einheit, was besonders in dem Falle sehr vorteilhaft ist, wenn einem die originelle Zeitschrift nicht zur Verfügung steht. Nach den einzelnen Titeln, deren Beschreibung -- den Inhalt betreffend -- nicht genug informativ ist, findet der Leser eine kurze Annotation. Der Suche nach Personen und entsprechenden Sachartikeln wird durch Register geholfen. Das Namensregister verzeichnet die Personen, die in den einzelnen Titelaufnahmen und den Annotationen vorkommen, in einer alphabetischen Ordnung, es wurden sogar -- unregelmässigerweise -- auch die wichtigeren Personen der originellen Artikel aufgenommen, die das Repertorium selbst nicht

registriert. Die Titelnummern nach den Namen weisen auf die Stellen hin, wo diese zu finden sind. Die unbestrichene Titelnnummer bedeutet, dass in dem Artikel über die betroffene Person geschrieben ist, die Titelnnummer ohne Unterstreichung dagegen soll den Verfasser markieren. Das Sachregister enthält die Schlagwörter, die den Inhalt der Abhandlungen und Mitteilungen bündig ausdrücken, in alphabetischer Ordnung. Die Titelnummern nach diesen Schlagwörtern weisen auf die Titelaufnahmen der betreffenden Literaturvorkommen hin. Das Wortregister verzeichnet die Artikel, die -- in dieser teils sprachwissenschaftlichen Zeitschrift -- Wortgeschichte und Etymologie behandeln. Die Reihe der Register wird mit dem Verzeichnis der geographischen Namen abgeschlossen.